

TISKOVINA

Poština plačana pri pošti Slovenj Gradec

Cena: 3,20 EUR

3 830 047 015 500

leto: XLIV | oktober 2012 | številka: 10

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Viharnik

• Gozdarstvo • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo • Lesarstvo • Šparovni kotiček

• Leto je naokoli • To smo mi • Malha smeha • Razširimo obzorja • Spominjamo se jih

Listnica uredništva

Svetovni dan živali

Milena J. Cigler

Od leta 1932 dalje je 4. oktober svetovni dan živali. Tako so se dogovorili v Firencah v Italiji na konvenciji ekologov. Ta dan je bil prvotno izbran za svetovni dan živali, ker je dan Frančiška Asiškega, ljubitelja narave in zavetnika živali in okolja. Vse lepo in prav. Toda živali so odvisne od ravnanja odraslih ljudi. In kakšni smo odrasli v odnosu do teh »nemočnih« bitij? Dnevno gledamo na TV in beremo v časopisih in revijah: odstrelili so medvedko z mladičem, prej pa že mladiča. Res, da so

živali delale škodo domačim živalim in ljudem, toda ali ni bilo druge rešitve kot odstrel? Ustrelili so zadnjo volkuljo! Čipirano, z ovratnico. Tudi slone pobijajo, kajne. V Afriki so sloni že ogroženi zaradi divjih lovcev. A vrnimo se na domača tla. Koliko je nevidnih storilcev nemoralnih dejanj, ko lastniki dajo pse uspavati ali ustreliti tik pred cepljenjem. Ali ker so se ubogega kosmatinca naveličali ...

Kako naj se žival brani? Naj pes uide, da ga bodo obravnavali kot potepuškega psa? Pred kratkim sem imela srečo, da sem dobila najdenko, ki je kljub oglasom nihče ni prišel iskat. Je prav ljubka mešanka in tudi dobro rejena. Bil je čas dopustov in čisto mogoče je, da so se je lastniki odkrižali, ker je niso mogli vzeti s seboj na dopust, za pasji hotel pa jim je bilo žal denarja. Ali pa so jo dali v neprimerno varstvo. Psička je postala članica naše družine in je nadvse prisrčna. Je čista in socializirana. Ima pa tudi pasje navade, ki nas spravljajo v smeh: ko je ura za sprehod, to naznani z laježem vsakemu članu družine posebej, to pa počne tako vztrajno, da nazadnje vsaj eden »popusti«. A tega ji nihče ne zameri, saj se na sprehodu neizmerno zabavamo.

Vedno ko jo gledam razposajeno in veselo tekati po gozdni poti, pa me prešine misel, kakšni so ljudje, ki so lahko odslovili tako ljubko psičko? Zaradi nje ne bomo ne bolj ne manj bogati, nam je pa vsekakor prinesla veselje v naš dom. Hvala ti, Tačka!

»Skoči gor!«

Marta Krejan

Tako me je v kabino še skoraj novega delovnega stroja povabil Drago Podstenšek, »GG-jevec«, zaposlen na Žagi GG SG v Otiškem Vrhu. Drago je pred sedmimi meseci namreč začel upravljati z novim strojem za doziranje lupilne linije in okroglega lesa. Prejšnjega volva je zamenjal delovni stroj nemškega proizvajalca Liebherr.

Stari volvo sicer še vedno opravlja svoje delo, a redkeje, saj je vendarle svoje že odslužil, poleg Draga pa z njim zna upravljati le še eden od zaposlenih na Žagi. Z novim strojem, ki tehta 19 ton, lahko Drago dvigne do 7 ton težak tovor. Za primerjavo mi je povedal, da je z volvom lahko dvignil do 10 ton, vendar je stari stroj precej težji in večji od novega, posledično pa tudi počasnejši in dosti manj okreten, kar pomeni, da je z njim težje upravljati, tako da je končni rezultat, kar se dnevno prenesenega lesa tiče, pri obeh enak; dnevno raznosi od 800 do 1000 kubičnih metrov hlodovine – seveda tudi iste sortimente, saj s strojem sodeluje pri celi verigi od razvrščanja do žaganja. Seveda pa je

»V sedmih mesecih dela ni prišlo še do nobene okvare na stroju,« je zadovoljen upravljaev novega liebherrja Drago Podstenšek.

Nese lahko do 7 ton težak tovor.

ena bistvenih prednosti novega stroja ta, da je do upravljavca precej bolj »prijazen« in precej manj negativno vpliva na njegovo zdravje, saj je bolj tih, ima klimatsko napravo in sodobno računalniško opremo. Stroj podjetja Liebherr je bil izbran na podlagi študije notranje logistike v okviru raziskovalnega projekta optimizacije žagarskih kapacitet s pripravo lesa, ki ga izvaja razvojno podjetje RACE-KOGO, d. o. o.

Voznik tovornjaka, ki pripelje hlode, jih zloži na mesto, kjer so sortimenti, kakršnih ima naloženih največ. Drago hlode presortira, kar pomeni, da jih razvozi na prave kupe. Glede na potrebe jih razvrsti ali pelje na lupilno linijo tudi glede na debelino in dolžino. Torej mora kar dobro poznati vrste lesa in imeti dobro oko, da presodi dimenzije hlodov. Po končanem lupljenju se les, kadar ga ni že prej treba sortirati, natančneje razvrsti po debelini, dolžini in vrsti, tega pa potem Drago z novim delovnim strojem pelje naprej do žagalnice.

Na stroju se redno opravljajo servisi, čisti ga pa kar Drago sam. Pravi, da zelo rad opravlja svoje delo, teh vsakodnevnih 8 ur na »mašini« pa mu nekoliko popestri poslušanje radia.

Olupljeni hlodi so pripravljeni za žaganje

Les, ki ga liebherr odloži na žagi, je treba nekoliko zmočiti, da se med žaganjem preveč ne praši.

Informativni gozdarski storži v juliju in avgustu 2012

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd.
ZGS OE SG

Za nami je poletje, zakorakali smo v jesen. Julij in prva polovica avgusta sta bila bolj topla v primerjavi s tema mesecema v preteklih letih. Za nami je drugo najbolj toplo obdobje v zadnjih sto letih. V avgustu so bile najnižje dnevne temperature v koroški regiji v intervalu od 7 do 18 °C, najvišje dnevne pa od 16 do 32 °C (5., 21. 8.).

Tradicionalnega deževnega obdobja v drugi polovici avgusta ni bilo. Lokalne nevihte so bile 3., 9. in 16. avgusta, bolj izrazito je deževalo 26. in 31. avgusta. Na Koroškem suša ni bila tako izrazita kot drugje po Sloveniji in izven nje.

14. avgusta 2012 je bila po vsej državi razglašena zelo velika požarna ogroženost, preklicana je bila

26. avgusta. Velike težave in škodo je povzročal ogenj na Primorskem, pa tudi Notranjskem in Kočevskem. 18. avgusta je zagorelo nad vasjo Belica v občini Osilnica (OE Kočevje), kjer je gorelo na površini 110 ha varovalnega gozda. Večji požari so bili tudi v gozdnogospodarskih enotah Sežana, Tolmin in Postojna.

V gozdu je zagorelo tudi na Koroškem. V večernih urah so pri Haderlapu in Janšku v Koprivni nad Janškoviimi pečmi opazili dim. Zagorelo je v varovalnem Janškovem gozdu na meji z Robnikovo posestjo. Pritalni požar se je razširil s koroške na štajersko stran. Opožarjeno je bilo 0,07 ha gozdne površine. Pravočasnemu odkritju ognja in hitri intervenciji črnjanskih gasilcev, pa tudi gasilcem iz Solčave, predvsem pa vremenu brez vetra se lahko zahvalimo, da se ogenj ni razširil na strma pobočja Olševe.

Bolj moker pa je bil september. Nevihte so bile 1. in deloma 2. septembra, deževno obdobje pa se je pričelo v drugi polovici prvega jesenskega meseca (od 12. do 15., 19. in 20. rahlo rosenje, od 24. do 27. lokalno različno rahle padavine). Količina padavin ni bila velika. Težave s preveliko količino padavin so imeli 12. septembra na Gorenjskem in v osrednjem delu Slovenije. Ta dan se je tudi ohladilo, na Kredarici je zapadlo

Janko Bajec s Čečovja (Ravne na Koroškem) ni samo odličen čebelar in zelo dober sadjar, po zaslugi žene Urške je tudi dober gobar. Jurčka trojček in dvojček sta zrasla na Černeški gori.

5 cm snega, beli pa so bili tudi koroški vrhovi nad nadmorsko višino 1100 m. Na srečo je bila količina snega zelo majhna, drugače bi imeli velike težave s snegolomi. Na Kredarici je rahlo snežilo še 20. septembra. Prva polovica septembra (do 12.) je bila še poletna, druga je bila že bolj sveža. Najnižje septembrske dnevne temperature so bile na Koroškem od 1 (21. 9.) do 20 °C (27. 9.), najvišje dnevne pa od 9 do 29 °C (11. 9.).

Dopustniško oplemeniteni meseca sta bila zelo primerna za rekreativne sprehode v naravo. Še posebno so bili aktivni gobarji. Na Koroškem so izzivale usodo na nekarbonatnih pobočjih lisičke, gobarski bum pa se je začel v drugi polovici avgusta in se je nadaljeval v september. Gobarska sezona je zelo raznolika. Izbira in spoznavanje najrazličnejših vrst gob je bila zelo pestra, živahno pa je bilo tudi v ambulantah in bolnišnicah. Zastrupitev z gobami je bilo zelo veliko. Morda je vzrok povečanega števila zastrupitev tudi zaradi gospodarske krize; gobe so dodatek k jedem, marsikdo pa jih uživa kot glavno jed. Hrana se iz dneva v dan draži, gobe pa se nam ponujajo v izobilju. V marsikateri kleti imajo veliko kozarcev vložnih gob, z zamrznjenimi so si napolnili skrinje, v kuhinjskih omarah imajo tudi posušene. Kljub gobomaniji pa postajajo gobarji bolj osveščeni. Gobe, ki jih ne poznajo, pustijo bolj pri miru.

V prvi polovici avgusta so bili še živahni tudi podlubniki, povečalo se je število žarišč lubadark. V letošnjem letu smo gozdarji ZGS OE Slovenj Gradec v gozdovih gozdnogospodarske enote Slovenj Gradec do konca septembra odkrili in zabeležili 537 žarišč (11.880 m³) – v zasebnih gozdovih 440 (9.362 m³), v državnih 97 (2.518 m³). **Lastniki gozdov in izvajalci del v gozdu, bodite pozorni na morebitne spremembe v vašem in drugem gozdu in jih javite vašemu revirnemu gozdarju. Tudi v jesenskem času se bodo še pojavljale zelo nevarne in sušne se smreke, v katere so se v poletnem času naselili lubadarji. Njihov takojšnji posek, pa tudi po vetru poškodovanih in podrtih dreves, bo zmanjšal težave s podlubniki v naslednjem letu.**

V avgustu je komisija za ocenitev naj poti 2012 v OE Slovenj Gradec na terenu ocenjevala letošnje prijavljene poti v koroški regiji. Prijavljene so bile štiri poti (TRIM steza Črna, TRIM steza Radlje, Gozdna učna pot Pot na Rahtel, Gozdna in Zgodovinska učna pot Stari grad Radlje). **Po končanih pregledih je na osnovi kriterijev za ocenitev izbrala za naj pot v letu 2012 radeljsko gozdno učno pot. Centralna komisija je izmed 12 območnih naj tematskih poti izbrala štiri. Na prvem mestu je Pot kulturne dediščine Žirovnice (OE Bled) na drugem mestu je Učna pot Škocijan**

Mladi domžalski gasilci na grebenu Pohorja

(OE Škocijan), tretje mesto si delita **Geološka pot v Kobilji curek (OE Kočevje)** in **Pot naravne in kulturne dediščine Razkriški kot (OE Murska Sobota)**. Na letošnji razpis je bilo **prijavljenih 76 tematskih poti**. Prvim štirim nagrajencem so bile nagrade izročene na slavnostni podelitvi 15. oktobra 2012 v Radencih, vsem območnim naj potem bodo podeljena priznanja na sejmu Alpe –Adria »Turizem in prosti čas« 27. januarja 2013 v Ljubljani. Koroški gozdarji smo se javnosti predstavili tudi na letošnjem turističnem tednu v Črni na Koroškem 18. avgusta. Organizirali smo gozdarsko prireditev. Obiskovalci so spoznavali gozd in njegovo vlogo ob stojnici ZGS OE Slovenj Gradca, sekaške veščine pa med tekmovanjem. Poiskovali so lahko tudi holcarsko hrano; frika in golaž sta jim zelo prijala.

Osveščanje in učenje sta pomembna v vseh panogah in delovnih področjih. Na tem področju so zelo aktivni tudi gasilci, s katerimi gozdarji stalno sodelujemo. Na Kopah (Grmovškov dom) so imeli v avgustu izobraževalni tabor mladi gasilci Gasilske zveze Mengeš. Poleg operativnih gasilskih in drugih požarno varstvenih aktivnosti, so spoznavali tudi gozd. Sodelovanje z njimi je bilo zelo prijetno in zanimivo 24. avgusta 2012. Seznanil sem jih s pomenom in vlogo gozda, o njegovem varovanju, praktično pa smo spoznavali gozdni prostor na gozdni poti po grebenu proti Ribniški koči. Radeljski gozdarji, predvsem pa Jerneja Čoderl in Zdenka Jamnik ter ostali člani odbora za pripravo prireditve v Paharnikovih gozdovih, so imeli tudi v avgustu veliko dela s pripravami velikega projekta, ki so ga izvedli 8. septembra 2012. Prireditev v obliki delavnic je potekala v Radljah in v Hudem Kotu. Prireditev, o kateri ste prebirali v prejšnji številki, je bila zelo pozitivno odmevna. S tem se strinja tudi vseh 170 udeležencev, ki so na zanimiv način spoznali raznoliko bogastvo gozda in sonaravnega gospodarjenja v njem.

V gozdu je lepo v vsakem vremenu, če ga znaš opazovati. Tako smo uživali pohodniki na že tradicionalnem pohodu na Gozdni turistični poti Plešivec, čeprav je dež marsikaterega ljubitelja narave odvrnil od sodelovanja na letošnji plešivski prireditvi. Prijetno je bilo pri Plešivškem mlinu, kjer je za domač prigrizek in srk poskrbela ekološka

Na Gozdni in zgodovinski učni poti Stari grad Radlje

kmetija Rone, najbolj vztrajni pa smo okusili še ovčje mesnate dobrote na Vernerici.

Revirni gozdarji so že v avgustu, predvsem pa v septembru imeli veliko dela z označbo drevja za posek v državnih in zasebnih gozdovih. Prevzemali so tudi objekte, kjer so bila

izvedena gozdnogojitvena in varstvena dela. Aktivni so bili pri spremljanju vzdrževanja gozdnih cest. Posamezni koroški gozdarji so bili aktivni tudi pri raznih naravovarstvenih projektih.

Gozdarji sodelujemo tudi pri zdravstvenih pregledih sadik v drevesnicah. Letošnji jesenski pregled v drevesnici Omorika na Muti sta 26. septembra izvedla dr. Nikica Ogris (Gozdarski inštitut Slovenije) in gozdarski inšpektor Drago Križan. Poleg sadik za gozdno proizvodnjo sta pogledala tudi hortikulturni del drevesnice. Bolezni ne zbirajo samo dreves in grmovja v gozdu, širijo se lahko tudi med okrasnim rastlinjem.

Kljub dopustovanju mi je uspelo sestaviti Gozdarske storže, ki so bolj rekreativno obarvani. Pa kaj bi vas moril s predvidenimi spremembami v gozdarstvu, pomanjkanjem denarja za izvajanje terenskega dela in drugih potrebnih aktivnosti v gozdarstvu, spremembami Zakona o gozdovih in drugimi gozdarskimi težavami. Pred nami je pestra politično zabeljena jesen tudi na gozdarskem področju!

Na črnjanski Trim stezi

Že 59 let ...

Peter Planinšek,
upokojeni univ. dipl. inž. gozd.

Letos mineva 59 let, odkar se je moja generacija maturantov vpisala na Gozdarsko fakulteto v Ljubljani. Mi, mladi bruci, navdušeni gozdarji – vsaj večina nas je pridno študirala in diplomirala. Potreba po diplomantih je bila velika in vsi smo dobili službe v gozdarstvu ali lesarstvu.

Moja generacija kolegov se srečuje že veliko let. Vsako leto pa nas je vedno manj, ne prizanašajo nam boleznim in starost. Na Koroškem oziroma v Slovenj Gradcu smo se zbrali že drugič, da si ogledamo naše gozdove, strokovni napredek in turizem. Ob strokovni in materialni pomoči mlajših kolegov gozdarjev iz Zavoda za gozdove, Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec in Gozdarske zadruga smo se zbrali v Slovenj Gradcu in se v sredo, 12. septembra, podali na Uršljo goro. Tu smo si ogledali najvišje stoječo cerkev na Slovenskem. Poslušali smo o njeni zgodovini, nastanku, obnovi in si ogledali čudovite slike križevega pota. Hvala gospodu Ivanu Gačniku za zelo lepo predstavitev! Po ogledu cerkve in pristopu na vrh Gore ter pisanju razglednic v planinskem domu nas je Gusti Kunc, univ. dipl. inž. gozd., vodja Krajevne enote ZGS, OE Slovenj Gradec, povabil v »gozdarsko hišo« v Plešivcu, kjer nam je zelo nazorno in temeljito predstavil krajevno enoto in revir Plešivec. Vsi smo bili enotni, da imajo

Bruci gozdarji v šolskem letu 1952/53

sedanji gozdarji ob računalniških zadolžitvah pristen čut in odnos do gospodarjenja z gozdovi. Kljub razlikam v letih imamo enoten pogled na prihodnost gozdarstva. Gustiju Kuncu se še posebej zahvaljujem za vso podporo, pozornost in prijaznost, ki nam jih je namenil. Peljal nas je še na bio kmetijo, kjer smo spoznali in okusili bio pridelke. Ogledali smo si še obnovljeni Plešivski mlin, nato pa na Vernerici okušali pečeno jagnjetino. Dan smo zaključili na kmečki turistični domačiji Rotovnik - Klevž. Tu smo ob dobri večerji obnavljali prijetne vtise preživetega dneva in se spominjali naših študentskih let.

Naslednji dan smo si ob prijazni razlagi ogledali drevesnico Omoriko zakoncev Planinšek na Muti, potem pa še »leseno hišo« Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec v Radljah, kjer nam je spec. Drago Pogorevc, univ. dipl. inž., ob videoposnetkih predstavil vizijo razvoja gospodarjenja Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec.

Polni nepozabnih vtisov smo se odpravili proti svojim domovom. Hvala vsem gostiteljem za lepe besede in za zelo lepe sprejeme! Želim vam veliko uspešnega dela, svojim kolegom, upokojenim gozdarjem, pa veliko zdravja!

»Bruci« na srečanju leta 2012

Na kmetiji Miklavž

Marta Krejan

Pohorje je pogorje v severovzhodni Sloveniji, pretežno poraščeno z iglastim gozdom. Na severu ga omejuje Drava, na jugu Dravsko-Ptujsko polje, na vzhodu in zahodu pa ga omeujeta Maribor in Dravograd. Različni deli pogorja so poimenovani po bližnjih krajih: Mariborsko Pohorje, Zreško Pohorje, Slovenjegraško Pohorje in Ribniško Pohorje, pogosto pa slišimo tudi za Mislinjsko Pohorje, za katerega nekateri trdijo, da je čisto uradno ime, čeprav gre bolj za lokalno rabo imena. Na tem delu Pohorja, nad Mislinjo na nadmorski višini 960 metrov leži kmetija Miklavž.

Preden sem šla prvič k Miklavževim, sem o njih že veliko slišala, in to same in zgolj lepe besede, da so te besede več kot resnične in upravičene, pa sem spoznala že ob svojem prvem obisku te visokogorske kmetije, ki na tem mestu stoji že najmanj od leta 1730. Takrat se je njihovo domače ime zapisalo z Miklausch.

Mira Jeseničnik, gospodinja, je že postregla z malico, ko je s skednja prišel Jože. Ob stisku roke sem rekla, da je najbrž on gospodar, pa se je nagajivo

V 170 let stari hiši so urejeni prostori za goste.

nasmehnil, da on pač tam stanuje ... No, kdo stoji za uspešnim moškim, tako vsi vemo, kajne.

Lastniki kmetije so se prve tri rodove pisali Kotnik, odkar je posestvo podedovala Jožetova babica, pa je njihov priimek Jeseničnik. Jože, ki je kmetijo podedoval leta 1989, pravi, da to, ali je nekdo formalni lastnik ali ne, ni pomembno, pomembni so odgovornost in ljubezen, ki ju čutiš do zemlje, ter složnost v družini. »Je pa res, da mladi včasih izgubijo voljo do dela ali pa

zaupanje, če starši ne prepišejo posestva nanje,« je dodal. Videti je, da se pri Miklavževih za složnost ni treba bati, pa tudi za naslednika ne; na domačiji živijo gospodar Jože in gospodarica Mira ter njun 23-letni sin Aleš, ki je končal kmetijsko šolo, s svojim dekletom Matejo. Mateja je po poklicu frizerka, vendar se pri spoznavanju skrivnosti kmetovanja in hribovskega življenja znajde odlično.

Od leta 1999 ekološka kmetija Miklavževih je samooskrbna kmetija, kar pomeni, da se ukvarjajo z vsem tistim, kar je nujno za preživetje in obstoj; ukvarjajo se z gozdom, živinorejo, poljedelstvom, kruh pečejo iz domačih žit, ki jih tudi zmeljejo sami, vso zelenjavo – tako zase kot za živali – pridelajo sami, imajo velik sadovnjak, obenem pa so t. i. kmetija odprtih vrat, kar pomeni,

Miklavževi (z leve): Mira, Jože, Mateja in Aleš; pes Miško se očitno rad fotografira ...

Na starem zemljevidu vidimo napis Miklausch.

Nadaljevanje na str. 8

Lastniku kmetije divjad in gozdne živali niso tuje. O najdenem jelenovem rogu razpravlja z vodjo odseka za gozdne živali in lovstvo (ZGS OE SG) Zdravkom Miklaščem. Jože je tudi dober poznavalec ptic.

da sprejemajo goste in jim postrežejo z domačimi dobrotami. Zaradi precej visoke lege in posledično težje dostopnosti je pozimi manj obiska, poleti pa precej veliko število gostov sprejmejo v stari obnovljeni hiši, stari 170 let, ki je pod spomeniškim varstvom. Jože je Miro iz Polja ob Sotli spoznal, ko je prišla kot kuharica, ki je kasneje prevzela še več zadolžitev, delat na Piršev dom. Po nekaj letih službe pa se je povsem posvetila kmetovanju. Že od vsega začetka skupnega življenja sta Jože in Mira trdo delala, saj sta obnovila staro hišo, leta 1991 zgradila novo, poleg nje pa je bilo treba razmisliti tudi o novem hlevu in skednju, saj je bil prejšnji star že 200 let. Torej sta v nekaj letih zgradila tudi novo gospodarsko poslopje.

Vsega zemljišča je 30 hektarjev, od tega je 20 hektarjev gozda, imajo nekaj njiv, ostalo pa so travniki. Ker za 17 glav govedi košnja vseh njihovih travnikov, tudi najbolj strmih, in paša na njih ne zadostujeta, imajo v najemu še dva hektarja košnih površin. S tem ko pokosijo dejansko vse, tudi višje ležeča območja, pa na Pohorju obenem ohranjajo negozdne površine. Miklavževi precej dela opravijo ročno, saj strmina marsikje ne dopušča uporabe strojev, imajo pa nekaj mehanizacije za spravilo suhe krme in za setev.

Teleta pitajo, mleka pa zaradi oddaljenosti ne oddajajo. Gospodinja Mira izdeluje sir, skuto in kislo mleko. Iz starih sort sadja, ki ga gojita dva izmed ustanoviteljev Sadjarskega društva Mislinjske doline Lesnika, Jože in Mira, pridelajo sok, mošt, kis ..., Mira pa veliko

sadja tudi posuši, vloži ter skuha marmelado. Ali sploh obstajajo boljše slaščice, kot so suhe hruške, jabolka, slive in domača marmelada in kompot? Na slabem hektarju njihovega travniškega sadovnjaka rastejo take vrste sadja, da so z njim preskrbljeni celo leto, predvsem jabolka, hruške in slive. Nekatere sorte jabolk in hrušk nimajo imen oz. so pozabljeni, tako da beličniki, bobovci, trdiči, tepke, špehovke niso edine sorte, ki jih gojijo. Drevje cepijo sami. Jožetova posebna strast že od malih nog so čebele. Uživa, ko jih posluša, opazuje in dela z njimi. Čebelnjak z desetimi panji zagledaš na levi strani, ko s ceste zaviješ proti Miklavžu, ob čudoviti stari hiši, ki jo na drugi strani krasi stara obnovljena preša.

Miklavževi niso poznani le po svoji gostoljubnosti in ljubezni do narave ter

Gospodarsko poslopje

kmetovanja, s svojim čutom za kulturo in ljubeznijo do jezika ohranjajo tudi ljudsko pesem, predvsem so jim blizu koledniške pesmi. V pevski družini Miklavž, ki jo vabijo na nastope po celi Sloveniji, prepevajo Jože, Drago, Cvetka in Franc. Nastopali so že v radijskih oddajah, na televiziji in sodelovali na raznih natečajih državnega značaja, kot sta Sijaj sonce in Slovenska zemlja v pesmi in besedi.

Tisti, ki ste v Veliki Mislinji pri Miklavžu že bili, veste, zakaj se k njim vedno znova vračate, ostalim pa lahko zagotovim, da nikakor ne boste razočarani, če se boste med potjo na Pohorje ustavili na predstavljeni kmetiji odprtih vrat.

Pevska družina Miklavž

Kaki (Diospyros kaki) Cepljenje proti gripi

Martina Cigler

Neda Hudopisk, dr. med., spec.,
Enota za higieno, epidem. in zdrav. ekologijo

Jesen je že tu in večina nas rada gre v naravo, pravi užitek je hoditi po sadovnjaku in obirati slastne plodove. V zadnjih nekaj letih se je pri nas začel pojavljati tudi kaki, ki je značilen za Primorsko. Njegovi sladki plodovi nas razveseljujejo vso zimo, včasih celo do pomladi.

Opis: Je listopadno drevo z višino od 10 do 15 metrov in ima okroglaste plodove, ki z dozorevanjem spreminjajo barvo do oranžne, ki pomeni, da so zreli.

Tla: Potrebuje odcedna in rodovitna tla s pH 6–7. Drevo, zlasti odraslo, je odporno proti suši. Ker je rastlina dvodomna, potrebujemo moško in žensko drevo, in sicer eno moško drevo na osem ženskih.

Sajenje: Kaki je treba posaditi na sončno mesto, tako kot marelico. V dobro gnojnih tleh pripravimo sadilne jame, pred sajenjem pa dodamo organski gnoj; lahko tudi rastlinska gnojila. Razdalja med drevesi naj bo okoli 5 metrov.

Obiranje: Kaki obiramo, ko je popolnoma zrel, tako da se ploda še drži pecelj. Plodove shranjujemo pri 0 °C, pri tej temperaturi jih lahko ohranimo do dva meseca.

Škodljivci in bolezni: Kaki radi napadajo resokrilci, volnate uši, kaparji in sadne muhe, od bolezni pa so pogoste koreninski rak, antraknoza in različne glivične listne pegavosti.

Toliko naj bo tokrat o tem slastnem sadežu, ki ga mnogi skušajo vzgajati tudi na našem Koroškem.

Vir: Enciklopedija vrtnarjenja, Slovenska knjiga, Ljubljana, 1994.

Na Koroškem bomo pričeli s cepljenjem proti sezonski gripi, ki predstavlja veliko grožnjo za javno zdravje in ima vpliv na obolevnost in umrljivost. Gripa je akutna okužba dihal, ki jo povzročajo virusi (največ virusi gripe A in B), ki so najaktivnejši v zimskem času in se hitro širijo med ljudmi. Povzročajo resno obolenje, ki poteka z visoko povišano temperaturo, glavobolom, bolečinami v mišicah, slabostjo. Bolezen običajno izzveni v tednu dni, pri nosečnicah, bolnikih s kroničnimi boleznimi, majhnih otrocih (6 mesecev do 2 let) in starejših bolnikih lahko poteka s težjo klinično sliko s pogostimi zapleti in z višjo smrtnostjo.

Pred gripo se lahko učinkovito zavarujemo z vsakoletnim cepljenjem. Cepljenje proti gripi priporočamo ljudem v vseh starostnih obdobjih, ki želijo zaščititi sebe in svoje bližnje pred boleznijo.

Cepljenje priporočamo vsem, ki lahko prenesajo in širijo okužbo na druge osebe, predvsem aktivni populaciji, saj za gripo lahko istočasno zbolijo več oseb in je posledično moteno redno delo. Pri tem še posebej priporočamo cepljenje zdravstvenim delavcem, svojcem in negovalcem starejših oseb, dojenčkov in kroničnih bolnikov, vzgojiteljem, učiteljem, ... in vsem, ki imajo pri svojem delu številne stike z ljudmi. **Cena cepljenja za samoplačnike je 12 evrov. Še posebej priporočamo cepljenje proti gripi osebam, starim 65 let in več, osebam s kroničnimi obolenji ter nosečnicam.** Njim stroške za cepivo krije Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, **za cepljenje pa plačajo 7 evrov.**

Cepljenje se izvaja s cepivom, ki vključuje tri antigene virusov gripe, ki bodo po predvidevanjih Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) krožili v prihajajoči sezoni na severni polobli: antigene virusa A/H1N1 in A/H3N2 ter antigene virusa influence B.

Za cepljenje na ZZV Ravne se je potrebno predhodno naročiti preko telefona na številko 02/8705 608. Vse, ki so se na ZZV Ravne cepili že lani, bomo po telefonu poklicali mi in se dogovorili glede datuma cepljenja.

Hkrati s cepljenjem proti gripi je pri starejših osebah (65 let in več) in kroničnih bolnikih priporočljivo opraviti tudi cepljenje proti pnevmokoknim okužbam. Namen tega cepljenja je zaščititi osebe in bolnike s kroničnimi obolenji in stanji, ki večajo tveganje za invazivni potek pnevmokokne okužbe.

Ponovno pa bi radi opozorili na cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu, ki ga je priporočljivo opraviti v zimskih in pomladnih mesecih.

Rožnati oktober

Metka Markovič, dr. med, spec. spl. med.,
Koroško društvo za boj proti raku

Mesec oktober je mesec boja proti raku dojke. Kljub napredku v diagnostiki in zdravljenju v Sloveniji zbolijo za rakom dojke tisoč žensk letno. Največ lahko pri odkrivanju te bolezni naredimo sami z rednim samopregledovanjem.

Koroško društvo za boj proti raku organizira edukativne preglede dojk:

ZD Radlje: vsako prvo in tretjo sredo v mesecu med 13.30 in 14.30 v splošni ambulanti dr. Ivica Podrzavnik (tel. 88 80 351),

ZD Ravne: vsak drugi četrtek v mesecu med 14. in 16. uro v splošni ambulanti dr. Francke Šmid Borovnik (tel. 87 05 311),

ZD Slovenj Gradec: vsako prvo sredo v mesecu med 18. in 20. uro v splošni ambulanti dr. Metke Markovič (tel. 88 29 279).

Člani **UE Dravograd** lahko usluge koristijo v eni od zgoraj naštetih ustanov.

Psihološko svetovanje v zvezi z rakom:

ZD Slovenj Gradec: vsak prvi torek v mesecu od 15. do 16. ure v prostorih psihološke ambulante, Darja Nabernik, psihologinja (tel. 88 23 590),

ZD Ravne na Koroškem: vsak drugi četrtek v mesecu od 14. do 15. ure v ambulanti psihohigijskega dispanzerja, Mojca Breznikar, klinična psihologinja (tel. 87 05 279).

4. oktober – svetovni dan živali

Martina Sušec Valentar, dr. vet. med.,
VP Slovenj Gradec

Foto: Marta Krejan

4. oktober je proglašen za svetovni dan živali od leta 1932 in letos praznuje 80. jubilej. Prvotni namen svetovnega dneva živali, ki ga ponazarja in simbolizira velika oranžna pentlja, je bilo osveščanje javnosti o ogroženih in skoraj izumrlih živalskih vrstah. Danes je ta dan posvečen vsem živalskim vrstam, s katerimi bivamo in smo povezani z njimi.

Veterinarska Uprava Republike Slovenije (VURS) ob letošnjem svetovnem dnevu živali prosi lastnike in skrbnike živali, naj se zavedajo, kako pomembno je biti odgovoren lastnik živali.

»Človek nikakor ne more živeti povsem izolirano od živali. Od nekdaj sobivamo in od nekdaj se učimo, kako lahko to sožitje izboljšamo. To je neprekinjen postopek, ki ga moramo prenesti tudi na naše otroke,« pravijo na VURSU, kjer vsako leto odvzamejo približno 300 živali in izrečejo približno 900 glob zaradi neprimerne ravnanja z živalmi.

Leta 2008 so pričeli z akcijo **Moja žival, moja odgovornost**, s katero želijo te številke močno znižati. Lansko leto

(2011) so pristopili k praznovanju svetovnega dneva živali z novo akcijo, in sicer **Sterilizirajte in kastrirajte svoje mačke**. Sterilizacija mačk in kastracija mačkov sta veterinarska posega, s katerimi je mogoče preprečiti nenadzorovano rast mačje populacije. S tem so želeli obvestiti lastnike mačk, kako pomembno je nadzorovano razmnoževanje njihovih živali za vzdrževanje dobrega zdravstvenega stanja in dobrobiti živali. Problematika na področju mačk je zelo velika, zato tudi letos pozivajo lastnike, naj sterilizirajo in kastrirajo svoje mačke. Še posebej pereče pa je vprašanje potepuških mačk v Sloveniji. V letu 2009 se je v slovenskih zavetiščih znašlo kar

5000 potepuških mačk. Le majhen delež teh živali (0,5 %) je bil vrnjen lastnikom. 20 % živali je dobilo nove lastnike, več kot 60 % živali je bilo v skladu z zakonodajo steriliziranih oziroma kastriranih in vrnjenih v okolje, od koder so bile odvzete. Skoraj 20 % živali (1000 potepuških mačk) je bilo zaradi bolezni ali poškodb usmrčenih.

Zaključila pa bi z mislijo, ki jo je zapisala Diana Vlahinič iz Društva za zaščito živali Ljubljana: »Dokler bodo ljudje mislili, da živali ne čutijo, bodo živali čutile, da ljudje ne mislijo.« (neznani avtor) Torej, radi imejte svoje živali!

Viri: www.mko.gov.si, www.delo.si/

Oktobra čebele že zazebe

Janez Bauer

Oktobra čebele že zazebe. Prihajajo prve ohladitve, z njimi pa prehladi, kihanje in kašljanje. Zjutraj ko se zbudimo, je prva misel: »A je le še kaj medu kje?« Nato pa hajd do čebelarja, da se založimo s sladkimi dobrotami za čez zimo. Le kakšen med bi letos kupili?

Vsak med je sladek, to je zanj najbolj značilno, saj je sestavljen iz različne vrste predelanih sladkorjev. Druge dodane sestavine in arome pa označujejo vrsto medu.

Akacijev med pomirja in blaži utrujenost. Je zelo blagega okusa, zato ga imenujejo tudi damski med. Skoraj

Pri naših čebelarjih dobimo kvaliteten med.

brezbarven je in precej tekoč, zato je odlično sladilo za čaj, kavo, za pijače in kot preliv za kosmiče.

Lipov med je svetlo rumene barve. Ima vonj po lipovem cvetju in po mentolu. Včasih je tako sladek, da kar zapeče po grlu. Ta med krepi organizem in pomaga pri premagovanju prehladov.

Cvetlični med je med, ki ga čebele naberejo na naših cvetočih travnikih. Zadnje čase je že zelo redek, saj po travnikih cvetijo bale silosne trave, za kake rožice pa v modernem kmetijstvu ni več prostora. Barva in aroma tega medu sta odvisni od vrste rožic, na katere gredo čebele na pašo.

Kostanjev med je rjave barve. Zanj sta značilna oster vonj in močan, nekoliko grenak okus. Ta okus mu daje velika količina cvetnega prahu kostanja, ki ga čebele naberejo skupaj z medom. Ta med ugodno deluje na prebavila, jetra ter blaži nespečnost. Je dobro uspavalno in pomirilo. Pred spanjem zmešamo žlico

tega medu v skodelici mlačnega mleka, popijemo in spanec nas bo kaj hitro obiskal.

Gozdni med je tudi ime za manin med. Tega čebele naberejo na gozdni podrasti in na iglavcih. Naš gozdni med s Pohorja je vrhunske kvalitete in na vseh največjih svetovnih ocenjevanjih medu požanje zlate medalje. Gozdni med je temne barve in vsebuje veliko rudninskih snovi. Diši po smoli, dimu ali pa kar po kakšnem gozdu. Je zelo gost, vleče se kot smola. Pomaga pri vnetju dihalnih poti, pri izkašljevanju in pomirja živčne napetosti.

Smrekov med je gozdni med, ki ga naberejo čebele večinoma na smreki. Ta med je rdečerrjave barve, diši bolj nežno po smoli. Okus ima po zeliščnih bombonih. V ljudskem zdravstvu ga priporočajo pri težavah z dihalni in slabokrvnostjo.

Hojev med nabirajo čebele na hoji. Barva tega medu je temno zelena in je zelo gost. Diši po smoli in svežem smrekovem ali hojevem lesu. V ljudskem zdravilstvu se priporoča slabokrvnim in bolnikom, ki imajo težave s pljuči.

Med je najbolj pristno naravno sladilo in je že iz davnine zelo cenjen v človeški prehrani. Je edino živilo, ki se brez dodatkov ohrani neskončno dolgo. Vsebuje vse za življenje potrebne snovi, torej bi človek preživel, tudi če bi užival samo med. V njem ni nobenih konzervansov, ne najdemo nobenih E-jev. Med je čisto naravno kompleksno živilo.

Zato pot pod noge in hitro do svojega čebelarja, kjer boste dobili pravi domači med.

Odprtje prvega dela poti po Dobravi

Peter Cesar, predsednik Turističnega društva Slovenj Gradec

Turistično društvo Slovenj Gradec je v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije, Krajevno enoto Slovenj Gradec, v soboto, 15. 9. 2012, predalo v uporabo prvi del urejenih poti po gozdovih Dobrave. V lepem popoldnevu se je kljub številnim dogodkom v mestu zbralo veliko številno pohodnikov in ljubiteljev narave, ki so novo pridobitev z navdušenjem sprejeli.

Po Dobravi s Turističnim društvom Slovenj Gradec

Dobrava kot primestni in rekreacijski gozd je vsekakor zanimiva lokacija predvsem za prebivalce južnega dela mesta. Že sedaj smo v teh gozdovih srečevali številne pohodnike in rekreativce, nekateri občani pa si v Dobravo niso upali prav zaradi neoznačenih poti, saj so se mnogi bali, da bi lahko zašli. Urediti nameravamo predel Dobrave od tovarne in kmetije Fišer nad Podgorsko cesto do kmetije Repnik oziroma do povezovalne ceste Podgorje–Podhomec. V nadaljevanju načrtujemo tudi povezavo z letališčem in v prihodnosti nastajajočimi termami v Mislinjski Dobravi.

Že pred dvema letoma smo začeli z nasutjem blatnih delov obstoječih poti ter tako zagotovili prehodnost v vsakem vremenu. V letošnjem letu smo z belorumenimi markacijami opremili tri vzporedne poti proti kmetiji Repnik, pot smo opremili s številnimi klopmi, uredili pa smo tudi do sedaj zanemarjeno površino na robu gozda pri kmetiji Fišer. Odstraniti je bilo treba ostanke gradbenega materiala, smeti, grmovje, poravnati zemljišče, zasejali smo travo in posadili več dreves nekaterih redkih plodonosnih vrst ter tako naredili površino prijazno za okoliške prebivalce in vse ostale obiskovalce gozdov Dobrave. Še v jeseni nameravamo posaditi tudi nekaj dreves sadnega drevja in obiskovalcem ponuditi možnost, da si ob poti postrežejo s sveže obranim sadjem. Prav tako želimo s sajenjem drevja povečati pestrost

gozdnega roba in izboljšati prehranske pogoje za prostoživeče živali. Prostor pri vodni vrtini, kjer je danes še deponija različnega materiala, nameravamo urediti kot manjše počivališče, posaditi drevje, postaviti klopi in urediti tudi igrišče za najmlajše ...

Projekt Dobrava je le eden od številnih projektov Turističnega društva Slovenj Gradec, s katerimi skrbimo za dvig kvalitete življenja v kraju, za zdravo preživljanje prostega časa občanov, za seznanjanje z razvojem gozda in za dodatno pestrost turistične ponudbe kraja. Poti so zaradi bližine mesta in nezahtevnega terena primerne za vse generacije, prav tako so gozdovi Dobrave najhitreje dostopni za šolsko mladino in tako imajo učenci ter dijaki možnost v neposredni okolici šole imeti tudi določene učne ure v naravi. Tako kot že pri številnih projektih Turističnega društva v preteklih letih, smo tudi tokrat tesno sodelovali z Zavodom za gozdove Slovenije, Mestno občino Slovenj Gradec, Komunalnim podjetjem Slovenj Gradec, Gozdnim gospodarstvom Slovenj Gradec ter mentorji in dijaki Srednje gostinske turistične in lesarske šole. Vsem sodelujočim se v imenu Turističnega društva iskreno zahvaljujem.

V znamenju dveh jubilejev

Srečanje koroških planincev

Mirko Tovšak

Letošnje tradicionalno srečanje koroških planincev je bilo pod Uršljo goro pri koči na Naravskih Ledinah. Že nekaj časa je bilo znano, da bomo letošnje srečanje povezali z dvema pomembnima jubilejema: 30-letnico delovanja PD Mislinja in 60-letnico delovanja PD Ravne na Koroškem.

V mislinjskem planinskem društvu smo se dogovorili, da bomo na praznovanje povabili tudi naše pobratene planince iz PD Žeželj Kragujevac. Ti so se vabilu tudi odzvali in že dan pred prireditvijo so naši gostje prispeli v Mislinjo. V soboto, ko je bila napovedana slovesnost pri koči na Naravskih Ledinah, se je del mislinjskih planincev že v zgodnjih jutranjih urah podal od Poštarskega doma na Uršljo goro. V skupini so bili tudi štirje »pobratimi« iz Kragujevca. Po krajšem postanku v koči na Uršlji gori so se odpravili do Naravskih Ledin, kjer se je ob 11. uri pričela slovesnost s praznovanjem obeh jubilejev. Ostali udeleženci so prispeli na kraj prireditve z osebnimi avtomobili in kombiji.

Slavnostni govornik na prireditvi je bil

Mislinjski župan Franc Šilak med podelitvijo priznanj za mikrofonom, nagrajenci z leve Peter Zupanc, Danilo Kete, Marjan Gros, Franc Bricman in povezovalac programa Rok Šater

predsednik MDO-ja za Koroško Drago Horjak, ki je v svojem nagovoru poudaril pomen povezovanja ljubiteljev planin s celotne Koroške. Omenil je uspehe, ki so jih naši gorniki dosegli v letošnjem letu, še posebej pa opisal nekatere odmevne akcije, ki so jih skupaj izpeljali markacisti Koroške na naših planinskih poteh. Na prireditvi je bil prisoten tudi predsednik Planinske zveze Slovenije Bojan Rotovnik, ki je Planinskemu društvu Ravne podelil slavnostno listino, mislinjskemu društvu pa posebno nagrado ob njegovem jubileju. Župan občine Mislinja Franc Šilak je našemu društvu ob tej priložnosti podelil bronasti znak občine Mislinja, predstavnikom pobratenega planinskega društva iz Kragujevca pa posebno spominsko darilo. Nekaterim

najzaslužnejšim članom društva je PD Mislinja podelilo tudi priznanja. Ta so prejeli Franc Bricman, Danilo Kete, Peter Zupanc in Marjan Gros. V kulturnem sporedu sta sodelovali skupina planincev, ki jo poznamo kot »Pojóče gornike«, in folklorna skupina iz Osnovne šole Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem, nato pa nas je obiskal še povodni mož, ki je nastopajočim osnovnošolcem razdelil torto. Za vse udeležence je bil na voljo brezplačni bilten, v katerem sta se predstavili obe društvi, ki sta slavili. V njem je bilo predstavljeno tudi delo Meddruštvenega odbora PZS za Koroško. Na koncu prireditve so se udeleženci še nekaj časa družili ob prijetni glasbi, nato pa se zadovoljni vrnili na svoje domove.

Nastop folklorne skupine Osnovne šole Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem

Pod kozolcem na Poljani

Milena J. Cigler

Septembra letos je bila na Poljani pri Prevaljah pod znanim »Kozolcem« glasbeno- literarna plesna prireditev Srečanje v ljudski glasbi, plesu, pesmi in besedi, ki so jo organizirali JSKD območna izpostava Ravne na Koroškem, Vokalna skupina Rute Prevalje in Turistično društvo Poljana. Namen prireditve je bilo druženje v navedenih dejavnostih oz. oblikah, kar je prireditev odlično uspelo. Prireditev je povezovala Anka Plevnik, domačinka, sicer pa upokojena učiteljica iz Šentanela. Prireditev je bila tudi v počastitev spomina na Albina Krajnca, ki je del svojega življenja preživel v Vidmu ob Ščavnici, je pa koroški rojak. Zato so prireditelji povabili Ljudske pevce iz Vidma ob Ščavnici, ki pojejo pod imenom Vinogradniki, kot zanimivost pa so povedali, da z njimi poje sestra Albina Krajnca.

Po uvodnem pozdravu je Anka napovedala Vokalno skupino Šentanel: *Vohin gema rajszen* in še dve pesmi. Dodala je, da je to pesem slišala pred pol stoletja od gospodarja gostilne Marin v Šentanelu. Tudi nastopajoča skupina jo je dobila od istega vira: od mladega Marina.

Folklorna skupina KD Prežihov Voranc Ravne na Koroškem

ŽPZ Vi Solis Mežica pod vodstvom Špele Mastek je na nov in svež način predstavil ljudsko Dere sen ja mali bia ter afriško ljudsko in francosko napitnico. Vmesne recitacije sta prispevala člana Društva literatov Mežiške doline Helena Veršnik in Jože Prednik.

Vokalna skupina Ajda sestoji iz pevcev s Prevalj, Raven in Strojne ter citrarke Tine Kseneman. Podrobneje so se predstavili Vinogradniki ter zapeli Zdravljico (ne Prešernovo) Haloško srce.

Prireditev so z narodno zabavnimi skladbami Kokodak polka, Gremo v planine ter drugimi popestrili Rakuni. Povedali so, da so prijateljska skupina, sestavljena iz nekaj zakonskih parov. Skoraj vsi se pišejo Piko, izhajajo pa iz Šentanela, Mežice, s Holmca in Prevalj.

Vokalna skupina Rute, ki ima z vodjo Vančem Pencem zasluge, da ta prireditev poteka že peto leto, je presenetila z izredno kvalitetno izvedenimi ameriškimi ljudskimi pesmimi *My rifle, My Pony and me, Jimmie crack corn* ter umetniško pesmijo *Bele cvetlice*. Vokalna skupina je navdušila občinstvo, saj bolj redko slišimo pesmi iz dežele kavbojev. Nastopili so še Koroški vokalni kvintet, Osnovna šola Mežica z narečno pripovedjo, Koroški oktet in za zaključek Folklorna skupina KD Prežihov Voranc Ravne na Koroškem. Za zaključek so se nastopajoči in gledalci, ki so napolnili kozolec, družili ob kozarčku dobre kapljice. Želimo si še več takih prireditev.

Gostje, ljudski pevci Vinogradniki iz Vidma pri Ptujju

Štirideset let TIP Otiški Vrh

Ivan Rus

Alojz Špalir, moj nekdanji sodelavec v Tovarni ivernih plošč, se je odločil, da obeleži štirideset let, ki so pretekla od naše zaposlitve v tej tovarni v Otiškem Vrh.

18. avgusta 2012 opoldne sva z ženo prispela pred tovarno. Lojze nam je predstavil zastopnika tovarne Jožeta Prikržnika, dipl. inž. Ta nas je ogovoril z nekaj besedami in na kratko obrazložil, kako tovarna obratuje. Napravili smo »gasilsko sliko«, nato pa nas je predstavnik povabil na ogled tovarne. Najprej smo si ogledali pripravo iverja. Od tistega časa, ko sem delal v tej tovarni, se je marsikaj spremenilo. Zgrajena je bila nova linija, ki je lahko izdelala do tisoč kubičnih metrov ivernih plošč dnevno. Videli smo, na primer, ogromen vrteč se sušilnik za sušenje iverja. Ogledal sem si tudi tisto mesto, kjer sem svoj čas padel s strehe. Takrat sem imel srečo, da se nisem huje poškodoval ali se celo ubil. Pri našem ogledu je prišla na vrsto lepilna postaja. Tudi tu sem odšel k rezervoarju, kjer sem

Preden smo se razšli, nas je Špalir presenetil in nam izročil gasilsko sliko, ki smo jo dopoldne naredili pred »našo tovarno«.

nekoč gotove smrti rešil nekega pleskarja. Linija natresanja in stiskanja je čisto nova; sploh vse je modernizirano in vodeno računalniško. Ko sem še delal v tej tovarni, so bile naprave precej drugačne. Zdaj sem se počutil nekako izgubljenega.

Presenečen sem ugotovil, da na brusilki moj izdelek »reducirni ventil«, ki sem ga namestil leta 1980, še sedaj brezhibno deluje. Tudi proizvodnja oplemenitenih plošč je avtomatizirana, papirja ni treba več nalagati ročno. Kontrolor pregleda vsako ploščo posebej. S tem smo zaključili ogled tovarne. Pri izhodu iz tovarne se je Alojz Špalir zahvalil Prikržniku za prijazno vodenje po tovarni. Od tam smo so odpeljali na Grajsko bajto

nad Dravogradom. Špalir je nas predstavil vsakega posebej. Tone Potočnik, prvi direktor tovarne, nam je podrobno razložil, koliko ovir je bilo treba premagati, preden se je tovarna lahko pričela graditi. Dr. Saša Pirkmaier, prvi tehnolog, nam je tudi osvetlil nekaj podrobnosti. Vse pripovedi so bile zelo zanimive.

Po uradnem delu je sledila »mizica pogrnj se«, zadonela je tudi harmonika. Upam, da se bomo še kdaj srečali delavci, ki smo postavili dobre temelje za to tovarno. Na žalost so jo sedaj prodali Turkom. Mislim, da bi »Iverka« lahko bila v ponos koroški predelovalni industriji.

Nesebična donacija

PGD Podgorje dobilo gasilsko cisterno

Monika Golob

Tik pred mesecem požarne varnosti, 30. septembra 2012, smo imeli v Podgorju razlog za veselje. Naše prostovoljno gasilsko društvo je namreč od kolegov iz Topolšice dobilo sodobnejšo gasilsko cisterno, ki je nadomestila staro in že dotrajano. Nesebična donacija za naš kraj pomeni veliko pridobitev. Slovesnosti se je poleg slovenjegraškega župana Andreja Časa udeležil tudi »glavni krivec« za veseli dogodek, župan občine Šoštanj, Darko Menih, s podžupanom Vikijem Drevom.

Gasilsko društvo Podgorje se je v zadnjih petih letih okrepilo.

Kljub temu da je cisterna stara natančno toliko kot njen voznik, Boris Fele, jo bomo skrbno čuvali, želimo si namreč, da nam služi čim dlje.

Naravne nesreče ne prizanašajo. Potreba po intervencijskih službah je iz leta v leto večja. Udari strel, požari, poplave, neurja, suša in pomanjkanje vode – to je le nekaj nesreč, ki so se samo letos zgodile v našem kraju. Potreba po pomoči je iz dneva v dan večja, zato smo gasilci tukaj, da pomagamo. Lahko smo ponosni, da se v našem gasilskem društvu število prostovoljcev počasi dviga. Mladi so gasilstvo vzeli za svoje – in prav je tako. Želimo si, da bi imeli čim manj intervencij, po drugi strani pa pogumno in nesebično priskočimo na pomoč vsakemu. Seveda za svoje dobro opravljeno delo potrebujemo sredstva in opremo, zato smo veseli, da se je Gasilsko društvo Podgorje v zadnjih petih letih okrepilo; imamo prenovljen dom, novo črpalko in gasilsko operativno ter intervencijsko vozilo. Z gasilsko cisterno bomo lahko prepeljali 5.000 litrov vode, na intervencijo pa se bo lahko s tem vozilom odpeljalo sedem ljudi. Brez kolegov iz Topolšice nam ne bi uspelo. Z zlatimi črkami bodo s svojo nesebično pomočjo zapisani v kroniki našega gasilskega društva. S tem se je naše sodelovanje okrepilo. Želimo si, da se bi skupaj srečevali le preventivno ali ob veselih priložnostih. Prostovoljno gasilsko društvo Podgorje se ob tem zahvaljuje vsem, ki ste kakor koli pomagali pri tej investiciji. Posebne zahvale gredo županu občine Šoštanj Darku Menihu, podžupanu občine Šoštanj Vikiju Drevu, Prostovoljnemu gasilskemu društvu Topolšica in mehaniku, ki se je potrudil, da je cisterna spet operativna, Daniju Špitalu.

60 let Prostovoljnega gasilskega društva Raduše

Franc Areh

Pod obronki Uršlje gore se skriva majhna vas Raduše, a ko prideš do nje, se ti odpre pogled na lepo vaško jedro z modernim gasilskim domom. Tu se je pred šestdesetimi leti krajanom porodila želja, da ustanovijo svoje gasilsko društvo.

Takratni zavedni krajanji so se 28. septembra, leta 1952, zbrali pri kmetu Ivanu Popiču oz. pri Jotliškemu mlinu na prvem ustanovnem zboru in ustanovili društvo. Zavedali so se, da jim pretijo nesreče, kot so požari in druge naravne nesreče v kraju in izven njega. Kar kmalu so postavili prvi gasilski dom,

lesen, ki so jim ga podarili gasilci iz Starega trga.

Leta 1953 so nabavili prvo motorno brizgalno »Savico«, na katero so bili zelo ponosni. Leta 1968 so na takratni lokaciji sezidali novi dom. Leta pa so tekla in bila za raduške gasilce zelo uspešna. Nabavili so novo orodno vozilo in motorno brizgalno ter kasneje še avtociSterno. Želja po večjem domu se jim je izpolnila leta 2003.

Danes kraj Raduše krasi lep dom sredi vasi, v njem pa sta pripravljeni za uporabo moderna tehnika in zaščitna oprema. Raduški gasilci imajo lepo urejeno dvorano za razne priložnosti in danes je gasilski dom kraj, kjer se zbirajo krajanji Raduš in okolice ob raznih dogodkih in si tako popestrijo življenje na vasi. Gasilci Raduš so zelo humani in ne poznajo meja, kjer bi se ta humanost lahko končala. Ob vsakem trenutku so pripravljeni priskočiti na pomoč človeku v kraju in izven njega. Zatorej, gasilci Raduš, le s tako vnemo naprej!

Utrinek s slavnostne seje

Blagoslov slike sv. Florjana na pročelju gasilskega doma PGD Raduše

Vuzeniški dnevi že osemnajstič

Vančy

Vuzeniški dnevi, ki so potekali od 10. do 19. avgusta, so postali polnoletni, saj so jih letos organizirali že osemnajsto leto zapored.

Na njih se je zvrstilo preko petdeset družabnih prireditev. Prireditve so bile kulturne in športne narave, potekale so na prostem ali v postavljenem šotoru in tudi v kulturni dvorani. Da so se ti Vuzeniški dnevi res prijeli, dokazuje to, da se jih vsako leto udeležuje več domačinov in prijateljev od drugod. Organizatorji niso pozabili na otroke, saj so zanje priredili otroško tombolo, Čuki pa so jim zaigrali, kot znajo le oni.

Žur s Čuki

Marijino vnebovzetje

Več razlogov za dobro voljo v Vuzenici

Anja Vajde

V soboto, 6. oktobra, dopoldne smo bili na ploščadi pred banko v Vuzenici priča odprtju Info terminala in uradnemu prevzemu defibrilatorja. To sta dve novi pridobitvi za občino Vuzenica, ki bosta zagotovo dobro služili svojemu namenu.

Za Vuzenico se je torej začela obetavna jesen, jesen, ki je v resnici pravi praznik barv in dišav, s katerim nas narava vsako leto obdara in vedno bolj mavrično je tudi dogajanje v kraju.

Defibrilator rešuje življenja in ko nas situacija pripelje do spoznanja, kako minljivo je življenje, se zagotovo zavemo njegovega izjemnega pomena. Več o samem delovanju in uporabi nam je povedala predstavnica podjetja STAR 2000, d. o. o., gospa Lucija May. Za vse prisotne, ki jih ni bilo malo, je spregovoril tudi župan občine Vuzenica Franjo Golob.

Veliko radovednejšev pa je z veseljem pobrskalo tudi po vsebinah Info terminala, ki bo zagotovo veliko prispeval pri osnovnih turističnih informacijah vsem, ki jih bo pot zanesla v naše kraje. S časom bo seveda pridobil

Nastop učencev OŠ Vuzenica

tudi na vsebinskih dopolnitvah in tako nudi še bolj pester izbor informacij. Odprtje so s svojim prispevkom dodatno obogatili učenci OŠ Vuzenica, udarno in veselo pa je zaigrala tudi Vaška godba Vuzenica. Dogodek smo sklenili ob prijetnem druženju in ob dobrotah, ki so jih za vse zbrane pripravile kmečke žene iz Vuzenice. Hvala vsem, ki ste se dogodka udeležili in se veselili novih pridobitev v kraju skupaj z nami.

Zbrani na slavlju ob novih vuzeniških pridobitvah

»Pozdrav jeseni«

Šestnajstič na Foltanovi domačiji

Mirko Tovšak

Turistično društvo, ki ga zadnja leta uspešno vodi predsednica Marija Koprivnikar, je letos že šestnajstič pripravilo turistično prireditev Pozdrav jeseni.

Na tej prireditvi domačini in drugi udeleženci iz bližnjih krajev predstavijo svoje najboljše pridelke, ki so jih pridelali na svojih njivah in vrtovih. Prav tako se vedno izkažejo tudi oblikovalci najrazličnejših aranžmajev, oblikovanih na temo jeseni, vedno pa ob tej priliki nastopi katera izmed domačih

Ob stojnici Planinskega društva, kjer so ponujali bučno juho; v zelenem predpasniku je Marija Koprivnikar, predsednica TD Mislinja.

kulturno-umetniških skupin. Tudi druga društva sodelujejo, saj vsako izmed njih pripravi kakšno jed, ki pa mora biti pripravljena iz domačih kmečkih pridelkov, vendar vedno iz vnaprej določene poljščine. Letos so društva pripravila jedi iz buč, zato tudi ni nič nenavadnega, da je na prireditvi sodelovala znana poznavalka buč Tatjana Krejan Košan, ki je sama leta in leta pripravljala razstavo buč v Starem trgu, izdala pa je tudi posebno knjigo, v kateri so koristni nasveti za gojenje buč in nasveti za pripravo jedi iz te znane poljščine. Prišli so tudi prijatelji iz občine Središče ob Dravi in predstavili svojo ponudbo doma pridelanega bučnega olja.

Udeležence je pozdravil župan občine Mislinja Franc Šilak, ki je podelil tudi priznanja vsem, ki so na Foltanovo domačijo pripeljali naj pridelek, priznanja pa so prejela tudi domača društva, ki že vrsto let sodelujejo na tej prireditvi.

Na Foltanovi domačiji nad Mislinjo se je zbralo kar lepo število udeležencev.

Pisana jesen znova v Starem trgu

Tatjana Krejan Košan

Pisana jesen z neštetimi darovi narave je letos 15. septembra prišla v Stari trg. Sončen in topel dan je spremljal celodnevni festival z mnogimi stojnicami, ki so obiskovalcem ponujale buče, bučno olje, domače pečene in kuhane dobrote in mnoge dekorativne jesenske predmete. Organizatorji prireditve Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov Koroške, Kulturno društvo Stari trg in Četrtna skupnost Stari trg so letos na vrt ob tamkajšnjem Kulturnem domu privabili tudi lokalne izdelovalke unikatnih kreativnih izdelkov in oblačil. Vabilu so se odzvale Nejaideja (Jerneja Vitežnik), 20 prstov (Maja Zavrl), Lenuhacote (Lena Potočnik) in Doroteja Stoporko. Domače dobrote je ponujala kmetija Gradišnik iz Jamnice, iz Prlekije pa je svoje ekološke pridelke pripeljala kmetija Kosec. Četrtna skupnost iz Starega trga, Štibuha in centra Slovenj Gradca so v sklopu prireditve organizirale dve delavnici, za katere je bilo veliko zanimanja. V dopoldanskem času so udeležence izdelale domače milo pod vodstvom gospoda Vinka Mauriča, popoldne pa krasile jesenske aranžmaje s

Vokalna skupina Rute pod vodstvom gospoda Ivana Penca je prepevala in igrala ljudske pesmi iz našega okolja.

Sproščena debata o jesenskih pridelkih

pomočjo bodoče likovne pedagoginje Patricije Zbičajnik.

Obiskovalci so letos izbirali med »naj kislo vloženim shrankom«, degustacija različnih namazov in solat ter vložene zelenjave pa je preko celega dne potekala ob teranovem in koruznem kruhu, ki sta ga spekli Irena Šisernik in Končnikova Nada. Največ glasov za kisli shranek je občinstvo podelilo gospe Anki Juvan za vložene mini paprike.

Od jesenskih pridelkov smo posebno pozornost namenili fižolu. Predstavljene so bile različne sorte fižola za različne namene uporabe. Med prvim tovorom, ki ga je ladjevje Krištofa Kolumba pripeljalo v Evropo, je bil poleg krompirja, koruze, paradižnika in buč tudi fižol. Buče in fižol pa povezuje tudi velika vsebnost vitaminov in mineralov, obe vrsti zelenjave sta darilo narave, enostavni za pridelavo, zdravi ter si zaslužita redno mesto na našem jedilniku. Skuhali smo tudi fižolov golaž, ki so ga udeleženci z velikim zadovoljstvom pokušali. Prireditev smo zaključili s kulturnim programom.

Zlata jesen v Dravogradu

Martina Cigler

Že dolgo se v Dravogradu ni kaj dogajalo, zato so se krajevne skupnosti dravogradske občine v sodelovanju s Turističnim društvom Dravograd odločile, da bodo zopet organizirale nekaj prireditev.

Predsednica KS Črneče Lucija Čevnik je povedala, kako pomembno se ji zdi, da se organizirajo takšne prireditve, saj se tako krepijo vezi med posameznimi krajevnimi skupnostmi in med ljudmi. Tako so se tudi v Črnečah, ki je vas brez gostilne in trgovine (nenavadno za današnji čas, kajne) odločili na zanimiv način predstaviti in postaviti tako gostilnico kot trgovinico, in sicer iz prave slame. Predlog za to in za samo postavitev je predstavila Gelca Cehner, domačini pa so pomagali z delom in materialom. Tako smo ob prihodu v Črneče lahko nazdravili tetki jeseni in v trgovinici kupili razne izdelke in pridelke s kmetij. Kupili smo lahko tudi sveče, na ogled pa so bila zanimiva ročna dela, in sicer kvačkani prtiki in slike ljubiteljskih slikarjev. 5. in 6. oktobra je bila jesen v

Slamnata gostilna in trgovina v Črnečah

Dravogradu v primerjavi z naravo, ki se počasi pripravlja na zimsko spanje, precej bolj živahna. Sodelovalo je tudi KD Črneče z zanimivim skečem o radovedni tujki in domačinu v režiji Mire Mori ter MPZ iz Črneč.

Barvita jesen pri Miheliču na Dobravi

Martina Cigler

Da se v jeseni vsi veselimo zrelih plodov, ki smo jih čez vso pomlad in poletje pridno negovali, je razvidno tudi pri družini Mihelič iz Dobrave pri Dravogradu. Prikupna 5-letna Mia Brina se skupaj z vsemi veseli odličnih pridelkov. Letos so pridelali ogromno jedilno bučo. Da boste videli, kakšna je, se je Mia fotografirala zraven nje.

Angelske trobente

Marta Krejan

Danica Strmčnik s Prevalj je vse življenje delala na polju, odkar je upokojena, pa ji ukvarjanje z vrtom nadomešča tisto, kar ji je včasih nudilo polje. Največ veselja ji nudijo rože, kar je več kot očitno videti tudi na fotografiji. Za cvetlice ji ni škoda ne časa ne denarja. Gotovo so tudi zaradi ljubezni do cvetlic njene dature letos že drugič bogato zacvetele.

Nenavadna družina

Toni Štrigl

Zjutraj ob odhodu od doma sem se začudeno spraševal, kdo mi je prinesel tri jurčke in jih tako lepo po velikosti zložil kar ob plotu moje hiše. Pa sem se sklonil, da bi jih pobral in glej ga zlomka, družina jurčkov je zrasla čez noč, in sicer točno tako, kot je videti na sliki: skupaj zraščena s peclji.

Ta zanimiva družina je seveda kar hitro končala v loncu ...

Konji Janka Močnika

Martina Cigler

Ob črpalki v industrijski coni Otiškega Vrha blizu hotela Korošica nas razveseli pogled na čredo krasnih konjev Janka Močnika s Selovca. Konji so lepo negovani in dirjajo po prostranem pašniku.

Z rolerji ob Dravi

Vančy

O privlačnosti potovanja sem nekoč nekaj že pisal. Ljudje se na različne načine podajajo na pot, na popotovanja. Vse bolj pa, kot neka modna muha, ljudi privlači popotovanje bodisi peš bodisi s čim bolj preprostimi prevoznimi sredstvi.

V enem Viharnikov sem opisal možaka, ki se je s konjem, kočijo in celo družino, s komaj nekajmesečnim dojenčkom, odpravil na pot po Evropi. Pri nas so se ustavljali kolesarji, ker pač naše domovanje leži ob Evropski kolesarski poti, ki vodi iz Avstrije proti Trbonjam in naprej, smo pa tudi tik ob reki Dravi in se je ustavil že Belgijec, ki se je s kanujem podal iz Avstrije na mednarodni Ekosimpozij ob Donavi pri Beogradu. Anglež Jon je prikolesaril iz Londona. Za kratek počitek pri nas nekaterim

zatočišče ponudi moj sin Boštjan, ki tudi sam rad na podobne načine raziskuje svet in je deležen prijaznih uslug, torej je prav, da se komu tudi povrnejo. Pred kratkim se je pri nas ustavila (po moje) še posebej pogumna rolarka, 38-letna Francozinja Kristell, ki se je na pot podala z rolkami in natrpanim nahrbtnikom. Iz pripovedovanja ob zanimivih fotografijah sem izvedel, da je rolala iz Italije od Toblacha in ob porečju reke Drave. Doma v kuhinji smo razgrnili njen mini zemljevid in nam je s kretnjami in v angleščini, meni še z malo polomljene nemščine, nizala svoje vtise o prerolani poti, skoraj vse najbolj zanimive dogodke pa je imela tudi posnete. Dekleta so se odločila, da družno spečejo še jabolčni zvitek, za katerega sem iz prve roke izvedel, da mu Francozi rečejo *la strudle pommes*. Vem pa, da če hočeš poudariti, da je kaj še posebno dobro, si malo obližeš vseh pet prstov, in to zagotovo tudi po francosko pomeni isto. Zjutraj sem jo po počitku z avtom zapeljal do Sv. Vida pri Vuzenici, ker je

Francozinja Kristell se je med popotovanjem z rolerji ustavila pri nas.

bilo vmes malo »švoh šoderstrase«, kar z rolerji težje prevoziš. Ko sem ji pri odhodu pomagal oprtati nahrbtnik, sem opazil, da je precej težak. A ona, ko se je poslovila, je z neverjetno hitrostjo odrolala proti Mariboru, svoji naslednji postaji.

Belgijec se je s kanujem podal iz Avstrije na mednarodni Ekosimpozij v Beograd.

Romanje po južni Italiji

Leopold Korat

V mesecu septembru smo se podali na pot, da obiščemo romarske bisere južne Italije. Romanje je pripravila župnija Podgorje, romarji pa so bili tudi iz drugih krajev. Tehnično vodstvo je zelo dobro izpeljala Agencija Ariturs iz Maribora.

Najprej se je naš avtobus ustavil v Loretu. Ta kraj je poznan po cerkvi, v kateri je še ena manjša. Ta druga je hišica sv. družine iz Nazareta. Kraj je najbolj priljubljeno romarsko svetišče Italije. Od tod nas je pot vodila do slikovitega obmorskega mesta Termoli, kjer smo prvič prespali. Drugi dan je bil naš prvi postanek na hribu Monte Sant Angelo. Na tem hribu, ki je ves porasel z oljkami, je cerkev posvečena sv. Mihaelu, nadangelu. Ta naj bi se v daljnem 5. stoletju prikazal krajevnemu škofu. Pot nas je vodila v mesto San Giovanni Rotondo. To je bila tudi glavna postaja našega romanja.

Z doživetim smo bili zelo zadovoljni.

Tukaj je deloval in živel kapucinski pater Pij. Skoraj vse življenje je imel na rokah, na nogah in na srčni strani stigme (znamenja Kristusovih ran, ki so vedno na novo krvavele).

Leta 1999 ga je papež Janez Pavel II. po enem najkrajših postopkov razglasil za blaženega, nato pa leta 2000 za svetnika. To mesto je danes največje romarsko središče v Evropi. Velika nova cerkev in mozaiki v njej so delo našega slovenskega umetnika, jezuita patra Marka Rupnika. Kako krasno je videti, je nemogoče opisati. Na samem kraju nismo mogli verjeti svojim očem. Ves dan smo bili v tem kraju in obiskali še križev pot, ki je speljan v hrib nad cerkvijo.

Ogledali smo si spominsko sobo in muzej.

Naslednje jutro smo se odpeljali v veliko mesto ob morski obali Bari z ogromnim pristaniščem. Bari je tudi prestolnica pokrajine Apulija. V tem mestu v precej skromni cerkvi, zgrajeni v 11. stoletju, hranijo posmrtno ostanke priljubljenega svetnika, svetega Miklavža (Nikolaja). Na njegovem grobu smo imeli sveto mašo. Ker je bila sobota, je bilo v cerkvi veliko porok. V samem mestu so še grad Friderika II., stolnica, palače in vrvež, ki spominja na arabskega. Nadaljevali smo proti pokrajini Trulli, ki slovi po istoimenskih nenavadnih stožčastih bivališčih. To je majhno

mestece z dvema glavnima ulicama, ki se imenuje Alberobello. Zares slikovito in čudovito mesto. Pozno popoldne smo se odpeljali nazaj proti Termoli. Zadnji dan smo se ob vračanju proti domu ustavili še v mestu Lanciano. Ta kraj je že dvajset stoletij znan po prvem in največjem evharističnem čudežu pri sveti maši, ko se je vino spremenilo in strdilo v kri, hostija, ki je Jezusovo telo, pa v meso. To danes hranijo v monštranci, ki jo lahko vsi vidijo in pred njo molijo. Preko Bologne in Benetk smo se v poznih nedeljskih urah vrnili domov. Polni vtisov o tem lepem romanju in potovanju si bomo še dolgo pripovedovali, kako je bilo lepo.

Ogenj v Alpah

Martina Cigler

Da je potrebno ljudi v smislu naravovarstva prav dregati, sem izkusila tudi sama, saj je Koroška zelo lepa in zelena, čeprav ponekod še degradirana zaradi industrije, toda tudi tu se miselnost popravlja in skoraj povsod imajo čistilne naprave.

Tako se postopoma obrašča tudi dolina smrti in na njenih pobočjih so že opazili čebele. Pohvaliti moram koroške župane in županjo, ki imajo posluš za naravovarstvene prireditve, zlasti velika zahvala gre županji občine Črna mag. Romani Lesjak, ki je obljubila, da bo tako kot lani in letos tudi v prihodnje podpirala prireditev Ogenj v Alpah, saj se ji zdi to

Mag. Romana Lesjak, županja Črne na Koroškem

pomembno za osveščanje ljudi. Ta prireditev ima vsako leto drugo tematiko; letos smo izpostavili problem o skrbi za starejše v hribih in alpskih predelih, od koder izginjajo trgovine, mladi in zdravstvena oskrba, opozorili smo na to, kako ponekod ostareli vztrajajo tam, kjer mladi obupajo, in tako po njihovi smrti večina kmetij ostaja zapuščenih. Ne dovolimo, da izginejo alpske vasice, ki so del kulturne dediščine Alp in hribovitih področij. Z dovolj dobrimi ponudbami za delovna mesta v teh področjih bi bilo možno pritegniti tudi mlade.

11. avgusta je že četrto leto na kmetiji Kumer, na skrajnem severu Koroške, »zagorel« Ogenj v Alpah, na katerem smo imeli tudi krajši kulturni program. Prisotne je pozdravila in jim predstavila svoj pogled na omenjeno tematiko županja Črne mag. Romana Lesjak, svoje mišljenje pa so podali še duhovnik

Nadaljevanje na str. 22

mag. Tone Vrisk, ekolog Štefan Erjavc in predsednik Literarno kulturnega društva Beseda Dravograd Janez Jurič - Vačy, za glasbo pa so poskrbeli že stalni gostje naravovarstvenih prireditev Stare sablje in kantavtor Franc Vezela. Program je vodil Mitja Šipek, koroška legenda. Hvala Občini Črna, ki je poskrbela, da nismo bili lačni in žejni, ZIP centru, ki je omogočil, da niso bili muzikanti suhih grl, ter ostalim sponzorjem.

Mag. Tone Vrisk o skrbi za ostarele v hribih

Darovi narave

Leopold Korat

Jesen je med nami. Zemlja na kateri živimo, je naša dobra Mati. Čeprav nas včasih tudi kaznuje, ko nam ne prizanesa z neurji, točo, viharji, povodnjami, nas pa drugič nagradi in obdara. Tudi letos smo priče mnogih jesenskih dobrot.

V Podgorju je pri Mihi Kauniku dozorel lep krompir (0,80 kg) in prav lepa kumara (1,5 kg). Z veseljem se je s temi darovi pred dedkov kozolec v vrtu postavil vnuk Maj.

Plodovi narave bodo kmalu končali v želodcu ali v kanti za smeti, ostal pa bo lep spomin na bogato jesen, ki bo Maju še dolgo govoril o delu pridnih rok in o življenju v naravi.

Iz kuhinje
disi

Martinovi nasveti sv. Hildegarde

Martina Cigler

Bliža se čas svetnika Martina. Na ta dan naj ob mladem vinu ne bi manjkalo dobrot, glavna značilnost praznika pa je Martinova gos. Vendar Hildegarda opozarja, da naj bomo zmerni pri uživanju, saj se gos hrani s čisto in nečisto hrano.

Svetuje, da tudi če imate doma gos za zakol, jo pred zakolom pustite dva ali tri dni brez vode, potem pa jo nahranite z žitom, da se izločijo slabi sokovi. Najboljša je pripravljena na ognju, pečena z dodatkom žajblja, rožmarina, koriandra, soli in česna ter med pečenjem škropljena z vinom ali s kisom. Hildegarda odsvetuje jesti gosja jajca in kuhano gos.

Vir: <http://jazkuham.si/kutina-clanek-460>

Je pa v jeseni še mnogo plodov kutin, ki jih Hildegarda močno čišla. Namesto jabolk lahko ponudimo kutinovo marmelado ali krlje kuhanih kutin. Kutine pa ne moremo uživati surove, saj ima zaradi velike koncentracije tanina grenak okus, ki ga izničimo s kuhanjem in segrevanjem. Pred uporabo moramo z grobo krpo odstraniti grenek kosmati puh.

Recept za marmelado iz kutin

Potrebujemo 1 kg kutin in 1 kg želirnega sladkorja. Pred kuhanjem kutine obrišemo in operemo v vroči vodi, nato jih razrežemo na četrtine in odstranimo pečke. Kuhane kutine pretlačimo skupaj z vodo, v kateri so se kuhale. Dodamo želirni sladkor ter kuhamo, tako da ne zavre. Začinimo lahko s cimetom ali galgantom, limoninim sokom ali pravo rožno vodo. Skuhamo lahko tudi peščišča, ki dajo gosto sluz, ter to vmešamo v marmelado, ki zaradi visoke vsebnosti pektina v sadežih postane rožnata. Iz vode, v kateri so se kuhale kutine, lahko z dodatkom želatine dobimo izvrsten žele.

Pod zelenim klobukom

Tomaž Hain – državni prvak

Državno prvenstvo Lovske zveze Slovenije

Katavič Đino, prosvetar LD Slovenj Gradec

LD Podvelka je 1. septembra 2012 organizirala državno prvenstvo v lovskem strelstvu za lovce veterane in super veterane, torej za lovce, stare od 55 do 65 let in starejše od 65 let. Nastopilo je 90 tekmovalcev iz celotne Slovenije, pomerili pa so se v streljanju na glinaste golobe in z malokalibrsko puško. Za naslov državnega prvaka je štela kombinacija obeh strelskih panog.

Najboljši strelci državnega prvenstva (z leve): Rudko Mlinarič iz Krškega, naš Tomaž Hain in Drago Aberšek iz Ljubljane

Na tekmovalstvu je nastopil tudi Tomaž Hain, član LD Slovenj Gradec, zaposlen v GG Slovenj Gradec, PE Mislinja. Kot član ekipe Koroške lovske zveze je z odličnim streljanjem v obeh panogah osvojil naslov državnega prvaka za leto 2012. Zadel je vseh 25 vrženih glinastih golobov, z malokalibrsko puško pa je zadel 95 krogov od 100 možnih. Po končanem tekmovalstvu je Hain povedal, da je s streljanjem na glinaste golobe popolnoma zadovoljen, nekoliko manj pa s streljanjem z malokalibrsko puško. V letošnjem letu je na vseh tekmovaljih z malokalibrsko puško zmagal s 97 do 99 krogov od 100 možnih. Zmaga je bila plod že v lanskem letu načrtovanega treninga in rednega treniranja od konca letošnjega februarja naprej. Trdo delo se je res obrestovalo, saj

je Tomi zmagal na vseh tekmovaljih od družinske tekme LD Slovenj Gradec do Koroške lige s štirimi koli. Bil je prvak Lovsko gojitvenega bazena Slovenj Gradec, prvak Koroške LZ, zmagovalac troboja Koroške LZ, Mariborske LZ in Celjsko-Kozjanske LZ, za konec sezone pa še zmagal na DP LZ Slovenije. Ob koncu najinega pogovora me je še prosil, naj se v njegovem imenu zahvalim obema sponzorjema, ki sta ga podprla v letošnjem letu 2012: LD Slovenj Gradec in GG Slovenj Gradec. Seveda pa tudi ostalim, ki so mu stali ob strani na njegovi strelski poti, ki se je začela že pred mnogimi leti, ko je kot pionirček začel streljati za Strelsko društvo Čaki Šmartno.

Finalisti v streljanju na glinaste golobe

Šport

Korošica 2012

13. regata za pokal KND

Gregor Andrejc, predsednik Koroškega
navtičnega društva

Foto: Gašper Pintarič

Slaba dva tedna pred regato je bilo v zvezi z izvedbo 13. ponovitve regate Korošica odprtih še kar nekaj organizacijskih izhodišč. Organizacijski odbor je s svojo zagnanostjo premagoval stisko s časom. Do torkovega *skipperskega* sestanka pred regato nam je končno uspelo dodelati program, da smo lahko posadkam posredovali še zadnje potrebne informacije. Največja sprememba glede na lansko leto sta bila selitev regatnega dogajanja na sever Murterja ter jadrnanje na novih jadrnicah Beneteau First 35, ki so jih pri našem partnerju Alternautiki zamenjali za že nekoliko zastarele *Elanke 340*.

Prvi regatni dan (nedelja, 16. 9. 2012)
V nedeljo nam je kot naročeno Eol

Prvi dan regate

Zmagovalci

priskrbel močno burjo. V kanalu pred marino Jezera, kjer je bilo postavljeno startno polje, je burja v sunkih dosegala hitrosti nad 20 vozlov. Ugoden veter v prvem plovu navigacijske narave nas je z močno skrajšanimi jadri ponesel na sever otoka Murter. Cilj nam je sodnik Šime postavil pred otokom Žminjakom. Še najbolj razburljiv del tega plova je bil ozek preliv med dvema malima otokoma, ki smo ga morali takoj po startu kar najbolje »preorcati« in že v tem delu so se naredile razlike med posadkami. S slednjim se zagotovo ne bi strinjala ekipa jadrnice *Saggitaurus skiperja* Marka Jurkasa, ki je najrazburljivější del plova doživela v cilju, ko je za nekaj sekund ubranila odlično 3. mesto in se takoj zatem po napaki posadke začela

premikati v nasprotni smeri običajne plovbe, tj. vzvratno. S pomočjo motorja se je tako komaj izognila trčenju s sodniško ladjo.

Drugi in tretji plov dneva sta bila v obliki olimpijskega trikotnika. Obakrat je suvereno zmagala ekipa Aleša Mlakarja ter si tako prijadrala veliko prednost pred konkurenti v boju za veliki prehodni pokal. Prednost prvega dne se je, tako kot že ničkolikokrat poprej na regatah Korošica, izkazala kot neodločujoča. Jadranje je vendarle nepredvidljivo in radi ponavljamo rek *It's not over till it's over*. Po bojevanju na morju je bil čas za počitek, analize dnevnih potez ter družabni večer na otoku Žminjak.

Lov na pršut

Letos smo se za nagrado spretnostne igre »lov na pršut« odločili podariti pristno koroško salamo. Zmagovalci bi po očitni nerodnosti podpredsednika Stojana in padcu v morje že pred začetkom skoraj ostali brez nje. Rešil jo je član jadrnice *Aquarius*, ki se je kljub temi kot v rogu požrtvovalno podal na dno zaliva. Temna noč pa je bila kot nalašč za tematiko letošnje igre. Prvi član ekip, svetilničar, je moral namreč simulirati delovanje svetilnika, drugi član, mornar, na drugi strani pomola pa je moral v najkrajšem možnem času ugotoviti karakteristike svetilnika ter »odjadrti« do njega. Očitno sta se poznali pozna ura in utrujenost ekip po napornem regatnem dnevu, saj zbranost ni bila vrlina sodelujočih ekip. Le-to in še največjo hitrost sta izkazala člana posadke jadrnice *Leo skiperja* Dušana Gorška in zaslužno smo se skupaj veselili njihove zmage.

Gasper Pintarič

Drugi regatni dan (ponedeljek, 17. 9. 2012)

Dan se je začel z »oljem« na morski gladini, nadaljeval z »orkansko« bonaco in na srečo ekip, ki tako niso bile prikrajšane za jadralske užitke, končal s solidnim maestralom z močjo do 13 vozlov. Za začetek smo odpeljali navigacijski plov okoli otočkov, ki so raztreseni severno od Murterja. Kasneje, v zaključnem plovu, pa še tehnično palčko, ki je bila prav tako postavljena v bližini našega izhodišča – otoka Žminjak. V ospredje in boj za etapne stopničke so se, poleg kasnejših nosilcev medalj, prebile nove ekipe in s tem popestrile boj za prehodni pokal. Od vseh ekip je drugi dan največ jadralskega znanja in spretnosti pokazala ekipa s *skiperjem* Hinkom Andrejcem na čelu. To je bilo dovolj, da je »gozdarka« ubranila primat na Koroščah v zadnjih letih. Ponovno je uspelo njihovemu *skiperju*, taktiku in krmarju motivirati ekipo, uspešno »natrimati« zelo zahtevno regatno-potovalno jadrnico in z nekaj sreče ter

»Gozdarka« v akciji drugi dan

napakami konkurentov prijadrati skupno zmago. Čestitke!

Kdo je bil na zaključni večer najbolj prešerno razpoložen, ni posebno težko uganiti. Glasba in odlično razpoloženje

pa sta na pomolu odmevala še dolgo v noč.

Nasvidenje prihodnje leto! Rezultate, fotografije in ostalo o klubskem dogajanju najdete na www.knd-jadralci.si

kratkohlačniki

Škratje niso zaprli vrat

Mateja Uršnik

Na lep, topel sobotni popoldan smo se odpravili na Zagmajškov vrh, da vidimo, kakšno je letos stanje v pravljični deželi. Od doma smo šli peš, da bi ga izkoristili vsaj za pohod v takem lepem dnevu, če slučajno na vrhu Gmajne ne bi bilo tako pričakovanih škratov v zadostni meri, da potešijo otroška pričakovanja.

Ko smo po dobre pol ure hoje v hrib prispeli na vrh, smo takoj ugotovili, da se veliko dogaja. Sicer v manjšem obsegu kot pretekla leta, ampak nič kaj manj zanimivo, vsaj za otroke ne. Namesto v hišicah za škrate, ki so vsako leto krasile vrh in pritegovale radovedne poglede, smo letos najprej uživali v spokojnem miru in lepem razgledu z vrha na okoliške kraje. S tem smo nadomestili npr. lutkovno predstavo. Samevala je tudi hiška coprnice Zofke.

Gregor Kragelnik st. v vlogi strojevodje

S povodnim možem

Nadaljevanje na str. 26

Čudovit dan na Zagmajškovem vrhu

Najbrž je šla na zaslužen dopust. Smo pa lahko uživali v škratovem gozdu, ki je tudi letos ponujal nekaj novosti. Po prihodu z ogleda sem srečala Florjano Kragelnik, ki mi je povedala, da so se kljub lanskoletni napovedi, da dežela škratov zapira vrata, vseeno odločili za prireditev, saj je bilo ogromno povpraševanja in bi bilo veliko razočaranih otrok, če dežela škratov vrat ne bi pustila vsaj priprtih. Pri pripravi vsega pa so Kragelnikovim pomagali mnogi sosedje in sokrajani z Gmajne. Družina Kragelnik je letos realizirala idejo o škratovem vlakcu in to je bila največja atrakcija za otroke. Strojevodja Gregor Kragelnik st. je neumorno prevažal male in tudi velike obiskovalce sem ter tja po travniku. Po lepo preživetem popoldnevu v naravi smo se še okrepčali s pečenim kostanjem in palačinkami ter jo mahnili nazaj v dolino. Seveda pa smo se pred odhodom Kragelnikovim priporočili, da se naslednje leto zopet pridemo peljat z vlakcem.

Velikanka Ajdovska deklica

Po Koroškem ...

Železarski muzej na koroškem

Mati fabrika

Vančy

Člani društva upokojencev Dravograd smo se sončnega 20. septembra z dvema avtobusoma odpravili na izlet v neznano, to neznano pa je potekalo po Koroški.

Najprej smo se ustavili na Ravnah na Koroškem, kjer smo si ogledali Železarski

Stalna muzejska razstava je nastajala pod vodstvom dr. Karle Oder.

Iz žice »kvačkan« nakit

muzej. Nato smo se odpravili v Kotlje na grob Prežihovega Voranca in v njegovo muzejsko hišo. Bili smo še na Ivarčkem jezeru, Rimskem vrelcu in nazadnje s poznim popoldnevnim izdatnim kosilom izlet zaključili v restavraciji Saloon. Bilo je veselo, saj sta nas spremljala kar dva muzikanta s harmonikami, mi pa smo ju s pesmijo veselo dopolnjevali. Zanimivo je, da, čeprav že upokojenci, mnogi na določenih lokacijah še nikoli prej niso bili. No, priznati moram, da železarskega

muzeja še tudi sam nisem nikoli prej obiskal.

V železarni nas je sprejel predsednik ravnstvenih upokojencev Jože Prednik, po muzeju pa nas je vodila gospa dr. Karla Oder. Pod njenim vodstvom je ta stalna muzejska razstava tudi nastajala. Muzej je odprt od 13. junija 2012 v prostorih krčilne kovačnice (štauharije) Železarne Ravne na Koroškem. Stalna razstavna zbirka nosi naslov Mati fabrika. Dr. Karla Oder nam je slikovito in izvirno

predstavila celotno muzejsko zbirko in njeno zgodovino nastajanja, ker pa si zaradi velikega števila obiskovalcev marsičesa nisem uspel zabeležiti, sem se dogovoril, da Odrovo v naslednjih dneh obiščem.

Dr. Karla Oder me je prijazno sprejela pripravljena na pogovor. Priznati moram, da je več kot odlična sogovornica. Takoj se je videlo, da o temi železarstva na slovenskem ne govori »tako samo iz knjig«, ampak je v to dejavnost tudi sama vpeta. Pa saj ni čudno, kot mi je zaupala, je tudi sama rasla v železarski družini. Obiskal sem jo v njeni pisarni vodstva Koroškega pokrajinskega muzeja v Železarni Ravne. Tu sva najprej poklepetala o njenem delu in si za njeno pisalno mizo utirala pot med številnimi papirji in zgodovinsko pomembnim gradivom, da bi lahko opravila nekaj posnetkov. Nato sva se odpravila v Železarski muzej, imenovan Mati fabrika. Pa tega naslova ne nosi zaman, saj je Železarna Ravne mnogim res bila kot mati, saj je v tistih najbolj optimalnih časih, tam okoli 1986–87, bilo v njej in v njenih podružnicah zaposlenih okoli 7000 delavcev. Železarna Ravne je takrat proizvedla 237.000 ton jekla. Prav po najbolj kvalitetnem jeklu pa ta železarna tudi slovi. Podjetje je zgradilo tudi številne rekreativne in športne objekte ter stanovanja za delavce, preko 2.400

Orodje nekoč ...

jih je. Kdo ne pozna zimskega bazena, Rimskega vrelca, gimnazije, športno rekreativnega parka pa Ivarčkega jezera, naselja Čečovja, kjer so zrasle prve stolpnice na Koroškem, Javornika in še bi lahko našteval. Po pripovedovanju dr. Odrove se je vodstvo tovarne vedno zavedalo pomembnosti strokovnega znanja in je skrbelo za izobraževanje svojih kadrov za osnovne profile, ki so jih pod vodstvom lastnih strokovnjakov izobraževali in jih pošiljali tudi v tujino na izpopolnitev vrhunskih znanj v

metalurgiji, po kateri še danes slovi. Razstava je razdeljena na štiri tematske sklope, fizično s pregrado. V prvem prostoru je opisan in prikazan zgodovinski razvoj, dopolnjen s posameznimi sklopi pripomočkov in tehnologij, v drugem delu pa so stroji, ki so v tem obratu bili v rabi do 19. stoletja. Pri vходу sem opazil enkratno mojstrsko izdelan unikatni nakit, »kvačkan« iz žice, avtorice Jelke Šinko.

Še bi poslušal zanimivo sogovornico, a se je za ogled že najavljala druga skupina ...

Razgled z Obirja

Sveča na grobu prof. Janka Messnerja

Drago Zagorc

27. oktobra lani je umrl prof. Janko Messner. Bil je pisatelj, dramatik, esejist, pesnik, prevajalec, naš profesor na gimnaziji na Ravnah na Koroškem in na Zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu. Za literarno ustvarjanje je prejel nagrado Prešernovega sklada, častno nagrado za književnost avstrijske zvezne dežele Koroške (2008), ki jo je zavrnil zaradi nerešenega vprašanja dvojezičnih krajevnih napisov, Prešernovo nagrado in druge. Bil je pokončen mož, neizprosen borec za pravice Slovencev na avstrijskem Koroškem. Pokopan je na pokopališču blizu rojstnega Doba v Nonči vasi pri Pliberku.

Pred nekaj leti sva prišla z ženo od Knipsa na Peco. Gori je bilo kar nekaj ljudi, precej glasnih in dobre volje. Šla sva stran od njih, da sva v miru pomalicala. Nenadoma je hrup na vrhu potihnil in oglasila se je pesem, tako ubrano in lepo petje, kot ga le redko slišiš. Najbrž je tako lepo zvenelo, ker je bila prava pesem zapeta v pravem trenutku na pravem kraju. Zapeli so tisto domoljubno Kernjakovo :

*Rož, Podjuna, Zila, venec treh dolin,
moja domovina, narod moj trpin.
Ti družica moja, dom moj in moj rod,
ko bom truden boja, bodi mi še grob.
Rož, Podjuna, Zila, nagelj, rožmarin
v sveti zemlji sniva tvoj slovenski sin.*

Če hočemo pogledati v predele južne Koroške, kjer še trdovratno tli slovenski življenjski, v Podjuno, Rož, Spodnjo Ziljsko dolino, na hribovje Gure med Vrbskim jezerom in Dravo, Celovec in razbrazdani gozdnat hribovit svet, ki se razprostira severno od Kamniško-Savinjskih Alp in Karavank Podpeco, sončno Koprivno, Belo, Obirsko in Sele se je treba povzpeti na Obir. Da bi ta čudoviti svet, dogajanja

in življenje spoznali bolj od blizu, jih je treba obiskati, prebrati kakšno knjigo, se s kom pogovoriti. Na Obirju je naravoslovna pot, kjer so napisi na informacijskih tablah v nemškem in slovenskem jeziku, na Kapelski koči pa je na dveh stenah predstavljen Obir, še zlasti me je razveselila zgodovina pridobivanja svinčeve rude, kjer je vse opisano v obeh jezikih. Tako sem razmišljal o kapelskem županu, ki je bil najbrž najbolj odgovoren za te dvojezične zadeve: če je bil Slovenec, je bil pravi domoljub in borec, če pa je bil Nemec, mu gre vse spoštovanje. Slovensko govoreči prebivalci (in Vindišarji) po podatkih ljudskih štetij v mejah sedanje zvezne dežele Koroške: 1880: 85051, 1923: 37292, 1939: 43179, 1951: 42095, 1961: 25473, 1981: 16421. (Vir Haas H.: H•nde weg von der zweisprachigen Schule, 1984, Slovenski znanstveni inštitut, Celovec) Windisch (vindišarščina) je eno od sedmih slovenskih narečij na Koroškem, zato tudi ni »vindišarskega naroda« (izvedensko mnenje Inštituta za slavistiko Univerze na Dunaju).

Nadaljevanje na str. 28

Podatki o nihanju števila koroških Slovencev so še zlasti zanimivi: je bil porast leta 1939, ko je bila Avstrija že priključena Nemčiji, morda znamenje odpora proti nasilni priključitvi Avstrije k Nemčiji? In seveda upad leta 1961, ki si ga tolmačim kot posledico asimilacijskih pritiskov in razočaranja nad razmerami v Sloveniji in Jugoslaviji. Zaključek teh preštevanj je, da so korenine Korošcev v glavnem slovenske.

Kako hud je bil pritisk na Slovence, da bi se asimilirali, vidimo v delu Prežihovega Voranca *Gospodstvo polje* (1979): »Zapustil sem ta nesrečni, sovražni kraj, ne da bi se ozrl, in izginil po cesti. Bil sem bolj razburjen in užaljen kakor jezen, bilo me je sram. Delo, ki sem že imel v rokah, se mi je na čuden način naenkrat izmuznilo iz njih. Sram me je bilo ne zavoljo mene, temveč zaradi tistih, ki so me vrgli na cesto. Ker sem bil Slovenec, torej nisem bil niti vreden, da bi kidal gnoj v mestnih hlevih, opravljal najnižje delo.«

Plebiscit in asimilacijo koroških Slovencev spoznava in dojema vsak po svoje. Najprej smo se o tem učili v šoli, se poučili v zgodovinskih knjigah in časopisih. Prebereš, nekaj ostane, nekaj pozabiš. Drugačno doživetje pa so osebi stiki s temi problemi in sožitjem. Pri Klopinskem jezeru so, kot pravijo zgodovinski viri, živeli Kelti, njim so sledili Rimljani, za njimi so prišli Slovenci. In kako je danes? Če se napotite po lepi sprehajalni poti okrog jezera, ca. uro in pol hoje, boste videli v glavnem objektu, namenjene turizmu, hotele, penzione, kavarne itd., kjer so imena lastnikov napisana po nemško, ko jih preberete zvenijo slovensko, vse drugo je nemško in še kaj povedano s tujko.

Kamen v Podjuni. Leta 1990 so obnovili Koroški križev pot k cerkvi sv. Lovrenca. Umetniki iz spodnje Koroške ali tisti, povezani s temi kraji, so v skladu z liturgično vsebino oblikovali po eno postajo, umetniško oblikovanje pa je bilo prepuščeno njim. Zaključek poti je v kostnici, kjer je freska Mrtvaški ples, ki jo je oblikovala Kiki Kogelnik iz Pliberka. Večkrat se ustaviš tu, kjer je stvaritev umetnine presegla nacionalna navzkrižja.

Pred nekaj leti sva z ženo kolesarila iz Vrbe prek Gur mimo Hodoškega jezera v Celovec. V Škofičah/Schiflingu, kjer je krajevna tabla le v nemškem jeziku, me je spreletela misel, da Kernjakove in druge slovenske pesmi ne bodo imele več doma: Juhej, pojdam u Škufuče, Mojcej

Koroški križev pot k cerkvi sv. Lovrenca

oh Mojcej, pa Katrcia in mnoge druge. Malo nižje je v Št. Jakobu bil dolga leta župnik Franc Treiber, ki je napisal in uglasbil *N'mau* čez izaro. Tudi Rute so preimenovali v Greuth. Pevski zbori so imeli pomembno vlogo pri ohranjanju slovenskega življa in jezika na Koroškem, pesem je družila ljudi, lepe pesmi so bile njihov ponos, saj je tudi prek slovenskih koroških pesmi postala Koroška znana daleč po svetu. V Strletovi knjigi *Veliki finale na Koroškem* (Ljubljana, 1976), ki opisuje zaključne boje 2. svetovne vojne na Koroškem, so vsi kraji navedeni samo s slovenskimi imeni. Koroško sem takrat že prekolesaril po dolgem in počez in mi je bilo kar neprijetno, da nisem poznal slovenskih imen krajev, v katerih so se odvijali zgodovinski dogodki. Nabavil sem si torej Zdobčev knjigo *Slovenska krajevna imena na avstrijskem Koroškem* in zemljevid Koroška, kjer so kraji napisani po slovensko in nemško in se o tem malo poučil. Na mojih poteh me veseli, da poznam mnoga imena slovenskih krajev, še posebej če so krajevni napis dvojezični. Nekoliko krajevpisno prebujenega so mi padli v oko spomeniki v čast Abwehra, obrambne vojne, s katero so leta 1920 izsilili plebiscit, katerega posledica je bila priključitev južne Koroške Avstriji. Spomeniki so izključno v nemščini. Na plebiscitu so se vprašani odločali, ali želijo živeti v SHS (kraljevini Jugoslaviji) ali v Republiki Avstriji, torej ni bilo vprašanje, ali so nemški Korošci ali Slovenci, opredeljevali so se le, v kateri državi želijo živeti. V času plebiscita leta 1920 je na južnem Koroškem živelo okrog 70 % Slovencev. Koroška je bila torej priključena k Avstriji v veliki meri zaradi slovenskih glasov. Plebiscitno vprašanje torej ni bila le odločitev o tem,

kje bodo živeli, pač pa tudi prikrita misel o asimilaciji.

Nekaj odgovorov na vprašanje, kako in zakaj še poteka raznarodovanje Slovencev na avstrijskem Koroškem, sem dobil v nekaj knjigah in zapisih. Rafko Dolhar, doma iz Trbiža, navaja v knjigi *Po Kugyjevih poteh* (Celovec 2008) besede gorskega vodnika Slovenca Antona Ojcingerja iz Ovčje vasi: »Vse, kar je slovensko, je nazadnjaško.« In iz zadnje pridige ukovškega župnika Piusa Žankarja iz Kanalske doline: »Slovenci ste, pa nočete biti, radi bi bili Nemci, pa ne morete biti, ne marate biti Italijani, pa morate biti.« Kanalska dolina, ki leži med Trbižem in Tabljo (Pontebba), je bila poseljena s Slovenci in dana po prvi svetovni vojni Italiji. Zdravec J.: *Kanalska dolina – bolečina stoletij*, Družina št. 18, 2007.

Karl Prušnik-Gašper piše v *Gamsih na plazu* (1974) o razgovoru s kmetom nad Gradnico (Granitztal, dolina pri Št. Pavlu v Labotski dolini): »Mož mi je nato pripovedoval, da se s svojimi avstrijskimi sosedi kar dobro razume, žal pa se niti eden od teh ni v štiriindvajsetih letih (od plebiscita) naučil niti ene same slovenske besede. Slovenska dekleta, ki se omože z avstrijskim kmetom, govore le nemški. Njihovi otroci pa so po navadi že trdni Nemci.«

Maja Haderlap, pesnica in pisateljica (za roman *Angel pozabe* je leta 2011 prejela nagrado Ingeborg Bachmann, eno najvidnejših nagrad, ki jih podeljujejo na nemškem govornem območju), doma iz Lobnika pri Železni Kapli, je v intervjuju za *Mladino* (št. 8, 2011) dejala: »Slovenci so se ohranili tam, kjer so bili globoko zasidrani v svojem življenjskem okolju. Večina koroških Slovencev, ki so se od sredine prejšnjega stoletja preseljevali s

podeželja v mesto, se je pravzaprav asimilirala ... Z ustanovitvijo slovenske gimnazije v Celovcu se je proces asimilacije nekoliko upočasnjal, kajti z njo smo dobili možnost za oblikovanje slovenskega izobraženstva in njihovega uvrščanja v srednji družbeni sloj.« In še o lanskem oživiljanju spomina na atentat v Velikovcu leta 1979: »Takšna dejanja drago plačujemo. Očitno v Sloveniji nihče ne razmišlja, kaj ponovno odpiranje tega problema pomeni za nas. S takim načinom razprave o velikovškem atentatu se spet spravlja v javnost predsodek, da je biti Slovenec nekaj kriminalnega. Skupine in posameznike vseskozi povezujejo s kriminalom, kar je grozno. In sedaj se je spet »obudilo« nekdanje sodelovanje s komunisti, kriminalom ... Tega politiki ne bi smeli početi, če so odgovorni in se zavedajo posledic.«

In naj še prižgem svečko na grobu profesorja Janka Messnerja, katere plamen naj posveti tudi v našo temo. Iz njegove knjige *Zasramovanci ... združite se*, Ljubljana 1974: Slovenski je torej jezik moje ponižane duše, moje duševne bolečine in mojega upornega duha! Sloveščina je moje pribežališče, moje toplo gnezdo in zavetje, kljub grozi očitnega in prikrita zatiranja, ki jo pesti na Koroškem. Ali pa – morebiti prav zaradi zatiranja.

Naši babici Magdaleni Korošec, Svečevi bici

Urša Korošec

Julija smo v Podgorju praznovali prav poseben dan, dan veselja, dan zahval, dan, ko je bilo izrečenih mnogo dobrih želja.

Naše življenje je podobno vožnji z vlakom. Ljudje vstopajo in izstopajo. Tako je tudi naša babica pred 90 leti vstopila na vlak življenja v vasi Raduše na kmetiji Breznik. Kljub temu da je bilo njeno življenje v mladosti skromno, je bilo pošteno in delovno. Nov dom si je ustvarila v Podgorju z našim očetom in dedkom Jernejem na Svečevi domačiji. Rodili so se štirje otroci: Franc, Jani, Jožica in Drago. Sedaj smo se pridružili vnuki, kar deset nas je, ter trije pravnuki. Kar nekaj je bilo težav in grenkih trenutkov, ki pa jih naši starši po njeni

Svečeva bica s svojimi otroki

zaslugi niso nikoli občutili. Njeno srce je v sebi zadržalo še tako grenko izkušnjo. Nikoli niso resnično vedeli za stvari, ki jih otroška srca ne prenesejo. Iz slabih časov je znala narediti dobre, vzdržati nevzdržno, tudi takrat, ko so bili njeni žepi prazni. Zaradi svoje topline, ki jo je privzgojila otrokom, smo si naši starši in sedaj mi vnuki s pravnuki poiskali toplo zavetje kar okoli Svečeve domačije. Babica še danes skupaj s Francem in Marjano skrbi, da je Svečev dom gostoljuben tako za nas sorodnike kot za prijatelje in sosede. Vsi vemo, da iz njenega doma nikoli ne odideš lačen, žejen ali pa brez dobre kavice, potice, kruha, »štrudla« ter drugih dobrot. Radi bi se ji zahvalili za vse lepe spomine, ko smo kot otroci prišli iz šole s torbami na ramah, ona pa nas je vedno pričakala z velikim veseljem. Njena toplina in ljubezen sta nam dajala moč, da smo naredili tudi tisto, kar se je zdelo nemogoče. Topel nasmeš, stisk roke in vzpodbudna beseda nam še danes pomagajo pri premagovanju mnogih težav. Nesebično nam odpira vrata v življenje, vendar nas nikoli ne potisne skozi njega. Tako je njeno življenje nastalo kot ogrlica, nanizana iz biserov, ki jih predstavljamo njeni najbližji. Vsak biser ima svoje ime, ime otrok, vnukov, pravnukov zetov in snah. Vsak ima svoj sijaj in svojo zgodbo, del katere je tudi sama. Toplo nam je pri srcu, ko vidimo, da svojo srečo in ljubezen kuje v nas vseh. Posebej vnuki in

pravnuki bi ji radi povedali, da jo imamo radi in da je imeti tako babico in prababico nekaj najlepšega na svetu. Vsi vemo in zavedamo se, da je in bo ostala svetla lučka v naši družini.

Vabilo

11. novembra 2012 vabljeni v Slovenj Gradec na ekopraznik s kulturnim programom, okroglo mizo in s predstavitev eko kmetij ter njihovih pridelkov in izdelkov. Organizatorji: ZZEK Deteljica, Mestna občina Slovenj Gradec in Spotur.

Opravičilo

V septembrski številki Viharnika nam jo je zopet zagodel tiskarski škrat, in sicer na 10. strani pod prvo sliko zgoraj. Gozd in glive je obiskovalcem predstavil prof. dr. Dušan Jurc in ne Jurič. Prof. dr. Dušanu Jurcu in bralcem se za neljubo napako opravičujemo.

Uredništvo

Dragi mami, bici in prabici za 88. rojstni dan

Milena Brezovnik

*Draga mama, bica in prabica
prav tebi gre vsa pohvala,
da si nas v takšnem številu
ponovno skupaj zbrala.*

*Čeprav čas, ko nas kaj boli,
včasih počasi teče,
ko pa gre za leta,
hitro kakšno prišteje
in že dalje steče.*

*Nič ne moremo za to,
tudi tistim, ki so danes mladi,
leta tečejo prav tako.
Zato moramo po tebi vzor jemati
in se tako kot ti s tegobami bojevati.*

*Naučila si nas kakšno rožico nabrati,
jo skrbno posušiti
ali kako drugače v zdravilo spremeniti.*

*Včasih res tega treba ni bilo,
ker z zdravjem še težav ni bilo.*

*Pravijo, da kot preventiva kaka tableta paše,
da podaljša se življenje naše.
A pravi recept za dolgo življenje
se črpa iz družine,
ki vsako leto več članov šteje.*

*Vsakega prihajajočega novega člana
se posebej razveseliš
in že v mislih njegovemu razvoju slediš.
A pri svojih osemnosedesetih letih
nobenega rojstnega dne ne zamudiš.*

*Še vedno pozorno spremljaš vse,
kar se okrog tebe godi,
a politika te preveč razjezi,
zato za čestitke in pozdrave,
ter osmrtnice radio prižgeš si.*

*Tudi televizijo pogledaš rada,
posebej, ko je kakšna »limonada«.
Seveda za poštene
in pozitivne osebnosti držiš pesti,
spletkarjenje pa všeč ti ni.*

*Vedno znova se razveseliš
kadar obisk dobiš.
Takrat malo potožiš,*

*se razgovoriš in nasmejiš
in že lažje naprej živiš.*

*Sedaj vsi zbrani ti od srca čestitamo,
za obletnico častitljivo.
Ostani zdrava, čila, nasmejana,
da nas boš naslednje leto
ponovno skupaj zbrala.*

15. septembra je dopolnila 88. leto svojega življenja Ljudmila Proje ali Koširjeva bica iz Otiškega Vrha. V največje veselje ji je, da se ob njej zbere celotna družina. To so njene tri hčerke, dva sinova, trinajst vnukov in devetnajst pravnukov. Veseli se vsakega novega dne, saj je še vedno toliko pri močeh, da lahko skrbi zase in opravlja gospodinjska dela. Le hoja ji dela težave, zato se najraje zadržuje doma. S pomočjo palice se odpravi pred hišo, kjer poskrbi za rože, ki so ji še vedno v ponos in v veselje. Želimo ji še veliko zdravja in srečanj z družino tudi v prihodnje!

Ljudmila uživa v družbi najdražjih

Pozlačen jesenski dan

Milan Drofelnik

Pred stanovanjskim blokom na Partizanski poti 9 v Slovenj Gradcu se je že v zraku čutilo, da se na lepo jesensko soboto, 29. septembra 2012, nekaj dogaja. Pred stavbo so se začeli zbirati svatje. Pripeljala je konjska vprega s staro

Še vedno zaljubljena Vili in Urška

kočijo in Šentjurski muzikantje, vajeni igrati staro ljudsko glasbo ter peti tiste pesmi, ki so jih na svatbah peli pred petdesetimi leti, so zaigrali. Skozi vrata sta stopila Vili in Urška Drofelnik, oba nasmejana in vedrih obrazov. Mama

Urška v dolgi modri obleki, oče Vili pa opravljen, kot se za ženina spodobi. Da, to je njun zlati poročni dan. Njuna želja je bila, da še enkrat potrdita svoj zakonski stan, ki sta ga sklenila že pred petdesetimi leti, na star način, s staro glasbo, kot nekoč. To so bili lepi časi. Praznovati zlato poroko med vsemi ožjimi člani družine s hčerko Cvetko, sinovoma Milanom in Bojanom, šestimi vnuki, petimi pravnuki, z vso daljino, bližnjo rodbino, prijatelji in znanci. To je doživetje, ki ga sedaj znata opisati samo zlatoporočenca, oba ob takšnem jubileju še vedno polna optimizma, zdravja, energije, veselja, vedrega koraka. Vsega tega je bilo v izobilju tudi na začetku njune skupne življenjske poti. Oče Vili, rojen 27. januarja 1935 na Planini na Ljubnem ob Savinji, mama Urška pa 27. septembra 1934 v majhni koteljski vasi pod Uršljo goro, sta sklenila zakon leta 1962 in si ustvarila skupen dom na Godčevi domačiji pod Uršljo goro. Sprva sta oba službovala na Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec, ob preselitvi pa je mama Urška morala poprijeti za delo na domačiji in skrbeti za družino. Dela ni nikoli zmanjkalo. Leta 1970 sta se z družino preselila v Slovenj Gradec. Tam se je mama ponovno zaposlila. Službo je dobila pri trgovskem podjetju Kolinska kot kuharica. Dobro je kuhala, to se je vedelo daleč naokoli. Vili je bil še vedno na Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec, kjer je pletel jeklene vrvi. Ni jih bilo veliko, ki bi znali opravljati takšno strokovno delo. Sinova in hči so si z leti ustvarili svoje družine ter se preselili na svoje. Radi pridejo domov, vendar pravijo, da vse premalokrat. Ostala sta sama. Ker pa zanju nikoli ni bilo težko poprijeti za delo in pomagati svojim prijateljem, se zdi, da na koncu komaj kdaj najdeta čas drug za drugega. Toda za poročni dan in priprave nanj se je našel. Vse je bilo pripravljeno za slavlje in nič na tem svetu ne bi moglo ustaviti te dobre volje, veselja ter rajanja do zgodnjih jutranjih ur.

Želje in čestitke so že bile izrečene, pa vendar še enkrat:

*»Z roko v roki gesta na skupno pot,
sreča naj vaju spremlja povsod.
Le sonce naj sije na vajini poti,
sreče, ljubezni nihče naj ne zmoti.«*

LESO TEKA®

Viharnik

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**

Izdaja:
Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480
faks: 02 88 42 684
e-mail: viharnik@gg-sg.si

Direktor:
Silvo Pritrznik

Glavna in odgovorna urednica:
Marta Krejan, prof.

Uredniški odbor:
Marta Krejan, Ida Robnik, Danijela Zaveršnik,
Saša Šuhel, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik

Lektorica:
Marta Krejan, prof.

Fotografija na naslovnici:
Bučni praznik v Starem trgu pri Slovenj Gradcu
Foto: Ida Robnik

Oblikovanje in grafična priprava:
Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk:
ZIP center, d. o. o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za Informacije z dne 30. 1. 1992 je
Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Krajevna organizacija RK Legen na obisku

Odborniki RK Legen

na minule čase. Lansko in letošnje leto smo imeli čast obiskati kar tri naše člane, ki so dopolnili ta visoki jubilej. Bili smo pri gospe Karolini Gašper, gospodu Francu Hribniku in gospe Angelci Marzel. Pri vseh smo bili dobrodošli in bilo nam je v veselje, ko smo videli drobno iskrico v očeh slavljenцев, ki so nam z veseljem

pripovedovali o svojih izkušnjah in dogodivščinah v življenju.

Še enkrat vsem našim devetdesetletnikom želimo veliko zdravja in veselih dni v krogu svojih domačih.

Pri Hribnikovem Francu

Obisk slavljenke Karoline Gašper

V naši krajevni organizaciji RK Legen poleg pomoči ob raznih nesrečah, kar je naša osnovna naloga, radi razveselimo tudi naše starejše člane. Tako vsako leto simbolično obdarimo vse, ki so dopolnili sedemdeset let, posebno pozornost pa namenimo vsem članom, ki praznujejo devetdeseti rojstni dan. Obiščemo jih na domu, jih razveselimo s skromno pozornostjo in skupaj obujemo spomine

Zbrani ob
Angeli Marzel

Premierno na Koroškem

Svinčnik Zanj – musical o Materi Tereziji

Polonca Hartman

V soboto in nedeljo, 13. in v 14. oktobra, je misijonska skupina »Pridi« na Koroškem premierno predstavila svoj avtorski muzikal z naslovom Svinčnik Zanj – musical o Materi Tereziji. Vas zanima, kdo so ti mladi in od kod ideja za to predstavo? Misijonska skupina Pridi smo skupina mladih, katere pot se je začela na Koroškem, zdaj, ob desetem letu

delovanja pa smo v njej mladi malodane iz celotne Slovenije. Naš namen je, da v povezani skupnosti s svojimi talenti misijonarimo tam, kjer smo. Vsako leto izvajamo različne dejavnosti, projekte, pri katerih uresničujemo svojo poklicanost: pojemo na ulicah, zbiramo denar za pomoči potrebne, se srečujemo in pomagamo ljudem z obrobja družbe, pripravljamo dobrodelne akcije in še kaj. Ugotovili smo, da premoremo dovolj talentov in volje, da se lotimo tudi muzikala. Med pripravami pa se je članom Pridija, ki so z muzikalom začeli, pridružilo še precej drugih, s katerimi smo zdaj že pravi tim in vsak po svoje oživljamo našo zgodbo o materi Tereziji. Ideja za muzikal je stara že skorajda deset let, ko se je, takrat na sveže nastala skupina Pridi odpravila v Milano na misijon. Tam smo se srečali s skladbami

muzikala o Materi Tereziji, ki so ga takrat pripravili in izvajali v Italiji. Istega muzikala, prevedenega v slovenščino, pa nismo mogli in smeli izvajati, saj smo trčili ob realnost avtorskega nadzora in pravic. To nas ni ustavilo, saj je manjša ekipa naše skupine začela pisati lasten muzikal, a ta ni bil, zaradi primanjlovanja časa, nikoli v celoti zapisan. Tako smo pred dvema letoma spet začeli sanjati o muzikalu in ga postavili čisto na novo, z novo zgodbo, novimi skladbami, takšnega, kakršnega ga izvajamo sedaj, in smo ga poimenovali Svinčnik Zanj – musical o Materi Tereziji. Dela smo se lotili prav sproščeno. Po spoznavanju žanra muzikala in poglobljanja v življenje Matere Terezije smo začeli pisati scenarij, potem pa se nas je nekaj zbralo in v povsem sproščnem, umetniškem vzdušju smo v

enem samem koncu tedna ustvarili vseh 12 skladb – z besedili in melodijo. Igralska zasedba zavzema največji delež, saj nas je kar dvajset. Šest članov ekipe je glasbenikov v bandu, ki so skladbam dodali atraktivne aranžmaje. Imamo pa tudi tehnično zaledje (tonskega mojstra in lučkarja) in plesno učiteljico, ki je ustvarila koreografije, ter režiserja, ki bdita nad vsakim našim korakom in besedo. Nad vso skupino budno stoji koordinatorka Zala Pavše.

Predstava je namenjena vsem, ki bi radi globlje spoznali življenje te svetnice našega časa – kakšne boje je bila, kakšna je njena pot iz Skopja, kjer se je rodila, pa do Kalkute, kje je dobila moč, da je vztrajala pri svojem požrtvovalnem delu. Namenjena je vsem, ki iščete spodbudo in zavedanje, da lahko majhen človek naredi veliko za ta svet.

Vstopnine za predstavo ni, zbiramo pa prostovoljne prispevke. Ti bodo

Predstava Svinčnik Zanj

Skupina »Pridi«

namenjeni kritju stroškov, ki so s predstavo nastali, predvsem potnih stroškov, saj smo člani ekipe iz različnih koncev Slovenije. Ves preostali del prispevkov bomo namenili Misijonarkam ljubezni, redovnicam, katerih ustanoviteljica je Mati Terezija. Delujejo namreč tudi v Ljubljani in skrbijo za brezdomce, bolnike in ostarele in gotovo jim bodo nabrana sredstva zelo prav prišla. Če ste slučajno zamudili predstavi na Koroškem, lepo vabljeni na katero od nadaljnjih predstav in spremljanju našega projekta. Več o njem in o predstavah pa lahko spremljate na naši spletni strani www.svincnikzanj.si.

ZAHVALA

Franc Rošer

Spomini so kot iskre,
ki pod pepelom tlijo,
kadarkoli jih razgrneš,
spet na novo zaživijo.

25. avgusta je minilo 10 let od smrti Franca Rošerja, p. d. Grabnarjevega očeta iz Šentflorjana. Njegovo življenje in delo tesarskega mojstra, kmeta, lovca in sodnega porotnika je pustilo veliko lepih spominov, ki jih še vedno radi razgrinjamo. Hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njegovem grobu in prižigate sveče.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Jožef Vrhnjak

1936–2012

»Glej, zemlja si je vzela, kar je njeno. A kar ni njeno, nam ne more vzeti. In to, kar je neskončno dragoceno, je večno in nikdar ne more umreti.«

V teh težkih trenutkih ste nam stali ob strani številni sorodniki, prijatelji, sosedje, sodelavci in znanci. Vsem se iskreno zahvaljujemo za vso podporo, vsakršno pomoč, darovano cvetje, sveče, svete maše in tolažilne besede.

Žalujoči: žena Elizabeta, sinova Igor in Božo z družino, hčerki Nataša in Jožica z družinama

Gregor Glazer

1911–2012

Dolga življenjska pot Gregorja Glazerja je bila skladna z naukom velikega modreca, ki ugotavlja da je odmerjen čas našega bivanja v soodvisnosti s krvjo (geni), hrano in »sekiranjem«. Sovraštvo, jeza, ljubosumje, nevoščljivost onesnažujejo našo dušo in telo ter krajšajo našo življenjsko pot. Vsega tega Gregor v svojem življenju ni imel.

v času okupacije je pripomogel, da je bilo na našem območju manj žrtev, saj je partizane seznanjal o namerah sovražnika. Kot gozdar je v svojem revirju skrbel, da je za vsako padlo drevo zrastle veliko novih. Tako je naše gozdove obogatil z lesom, ki je in bo bodočim rodovom v korist.

Vsi, ki smo Gregorjevi prijatelji, se spogledujemo z modrostjo, ki jo je gojil za dolgo življenje. Vesel sem, da sem lahko z njim sobival in sprejemal ter spremljal njegov odnos do občestva, prijateljev, sodelavcev in najbližjih. Prepričan sem, da enako čutijo vsi, ki so Gregorja pospremili na zadnji poti.

Naj te tvoja in naša zemlja nežno objame in ti da večni mir in pokoj! Grega, hvala za vse!

Dr. Franc Pečnik

SPOMIN

Amalija Križan

1922–2011

Pot k naravi je najboljša pot.

30. septembra je minilo eno leto, odkar smo izgubili še zadnjo, našo najmlajšo teto Amalijo. In tako je bil krog zaključen. Njena življenjska pot je potekala preprosto, mirno in idilično, med travniki, domačim drevjem ter domačnostjo, ki zdaj vse bolj zamira. Najbolj srečno in sproščeno se je počutila, ko je poleg službe, ki jo je opravljala, domačim pomagala na polju in doma. Da, njeno življenje je bilo trdno povezano z naravo, s preprostimi ljudmi na podeželju.

Hvala vsem, ki mislite na našo drago pokojnico Amalijo, za kratek hip postojite ob njenem grobu in prižgete svečo ter sodelujete pri svetih mašah.

Janez in sorodstvo

Inflacija in hiperinflacija

Bernarda Dretnik,
samostojna premoženjska svetovalka

Splošno razumevanje inflacije je razvrstitev denarja, ki se pojavi, če količina denarja v obtoku narašča hitreje kot potrebe po njem, te pa se povečujejo s povečanjem blagovne proizvodnje. In prav zaradi inflacije ima denar določeno časovno vrednost, kar preprosto pomeni, da se čez čas zaradi rasti cen zmanjšuje, tako da z enakim denarnim zneskom ne morete več kupiti enake količine blaga, kot ste to lahko storili, recimo, pred enim letom. V realnosti je to videti tako, da sta v Ameriki pred petdesetimi leti morala nakupljeno blago za 10 ameriških dolarjev v trgovini z živili odnesti dva odrasla človeka, danes pa lahko to opravi že majhen otrok.

Finančni svet, kot ga poznamo danes, obstaja samo še zaradi nenehnega tiskanja nove in nove količine denarja. Več kot 100-krat več od letne proizvodnje zlata se ga natisne. A to ne more trajati v nedogled. Finančni sistem, ki temelji na denarju brez realne podlage in obresti, je namreč obsojen na propad, ker vse skupaj temelji na eksponentni rasti. Dolgovi se povečujejo izjemno hitro in jih zato ni moč več odplačati. Tako je propad finančnega sistema z razvrstjenjem denarja neizogiben, vprašanje je le, kdaj se bo to zgodilo. In takrat bo inflacija zamenjala hiperinflacija!

S hiperinflacijo označujemo razmere, v katerih je inflacija zelo visoka ali pa vztrajno narašča in počasi uide izpod nadzora. S socialnega stališča je hiperinflacija izjemno škodljiv pojav, ki ima dolgotrajne posledice tako za posameznike kot tudi za družbo kot celoto. Splošno sprejeta definicija hiperinflacije sicer ne obstaja, večina ekonomistov pa se strinja, da je razmere, v katerih medmesečna inflacija presega 50 odstotkov, mogoče opisati kot hiperinflacijo.

Kakšne so posledice hiperinflacije? 50-odstotna medmesečna inflacija pomeni, da se v enem letu cene povečajo za več kot stokrat, v treh letih pa celo za več kot dvamilijonkrat. Nedvomno takšna rast inflacije za družbo predstavlja veliko breme.

V Nemčiji je po prvi svetovni vojni imela hiperinflacija, ki je višek dosegla leta

	EUR				
	1991	2001	2006	2007	2011
Dolgozrnat riž, 1 kg	0,19	1,56	1,77	1,84	2,23
Pšenična moka, 1 kg	0,06	0,54	0,61	0,71	0,88
Beli kruh, 1 kg	0,12	1,41	1,90	1,93	1,78
Testenine, 1 kg	0,18	1,53	1,66	1,79	2,06
Svinjina, kotlet, 1 kg	0,82	6,20	4,83	5,19	5,60
Piščanec, cel, 1 kg	0,35	2,95	2,87	3,11	3,65
Sveže mleko, neposneto, 1 l	0,06	0,54	0,56	0,60	0,82
Kokošja jajca, razred A, 10 kos	0,18	1,01	1,30	1,46	1,59
Maslo, 250 g	0,18	1,20	1,42	1,53	1,91
Jedilno olje, 1 l	0,18	1,00	1,43	1,49	2,30
Jabolka, 1 kg	0,15	0,74	0,82	0,99	1,19
Krompir, 1 kg	0,05	0,32	0,53	0,71	0,64
Sladkor, beli, 1 kg	0,11	0,75	0,82	0,82	1,00
Mlečna čokolada, 1 kg	0,99	6,77	7,88	8,30	8,60
Pivo, lager, 1 l	0,14	1,34	1,39	1,43	1,81
Cigarete, uvoz, 1 zavo	0,05	1,56	2,32	2,53	3,20
Vozovnica za mestni avtobus	0,05	0,75	0,97	0,93	0,84
Dnevni časopis	0,07	0,57	0,79	0,82	1,20
Skodelica kave v lokalu	0,05	0,59	0,81	0,93	1,16
Striženje ženskih dolgih las	1,14	18,29	23,79	25,25	30,83

■ najnižja cena

■ nizka cena

■ srednje visoka cena

■ visoka cena

■ najvišja cena

Primerjava cen 1991–2011

1923, uničujoče gospodarske, socialne in – po splošnem prepričanju – tudi politične posledice. Banke niso mogle izplačevati prihrankov in mnogi ljudje so izgubili vse svoje premoženje. Spoznanje, da cene vztrajno naraščajo, je vodilo v začaran krog. Ljudje so v prepričanju, da bodo cene v prihodnje še višje, zahtevali višje plače. Višje plače so povečale stroške proizvodnje, to pa je pomenilo še višje cene. Obenem so ljudje kupovali vse bolj pospešeno, saj je denar hitro izgubljal vrednost. Vlada se je na razvrstjenosti denarja odzvala tako, da je na bankovce dodajala nove in nove ničle, toda kmalu ni več mogla slediti vrtoglavi rasti cen. Ščesoma so stroški hiperinflacije postali nevzdržni. Denar je popolnoma prenehal opravljati vlogo menjalnega sredstva, hranilca vrednosti in obračunske enote. Širila se je menjalna trgovina in papirnat denar so začele nadomeščati neuradne oblike denarja, npr. cigarete, ki so ohranjale vrednost. To se vam morda ta trenutek zdi oddaljena, manj verjetna možnost, ampak inflacije oziroma hiperinflacije nikakor ne gre podcenjevati, na kar opozarja tudi ekonomist in statistik John Williams. Mnenja je, da se hiperinflaciji v Ameriki ne morejo izogniti in da bo njihova denarna valuta tako razvrstena, da bo služila le še kot toaletni papir ali tapeta. Pravi, da se kaj lahko zgodi, da bodo ljudje zvečer odšli v

prestižno restavracijo, kjer bodo naročili drago večerjo in prestižno buteljko vina, katerega prazna, odpadna steklenica bo naslednjega jutra vredna več, kot pa bodo zanjo odšteli ob večerji. Težavo vidi predvsem v tem, da ameriški finančni sistem ni z ničemer podprt, saj večinoma temelji na elektronski obliki valute, ki pa se v primeru hiperinflacije seveda ne obnese.

Na visoko inflacijo se je torej treba pripraviti pravočasno, z izbiro primernih naložb, ki bodo v prihodnje vsaj ohranjale vrednost vašega premoženja. To so kapitalske naložbe, ki vam bodo prinašale višje donose od realne inflacije. Surovine imajo za razliko od papirnat denarne valute stvarno vrednost in jih ni mogoče reproducirati. Vrednost pol kilograma bakra, mernika pšenice ali unče srebra ni odvisna od bank ali državnih obljub. Vrednost surovinam raste zaradi njihove uporabnosti, na primer bakra v žicah, pšenice v kruhu in srebra kot denarja. In prav zaradi odsotnosti tveganja reprodukcije, so surovine danes dragocena oblika bogastva.

Dajte svojemu osebnemu premoženju možnost v boju s prihajajočo (hiper)inflacijo!

Grozljivi dogodek med vožnjo z avtobusom

A. Lešnik

Vsak človek ima v sebi več ali manj izražen ego. Ego je tisti »jaz«, ki v prvi vrsti utira pot našim potrebam in tudi našim hotenjem. Življenje v človeški skupnosti pa je mogoče samo, če nadzorujemo svoj ego, sicer smo lahko nenehno v konfliktu z okolico. Nadzor je v veliki meri odvisen od okolja, v katerem smo se rodili, od vzgoje, zgledov in ne nazadnje od naše splošne izobrazbe.

Mnogo let nazaj smo bili še množični udeleženci v avtobusnem prometu. Bile so zaposlitve in ljudje smo za prevoz na delo uporabljali predvsem javna prevozna sredstva. Nekega mrzlega zimskega dne sem z zgodnjim avtobusom šla na službeno pot iz Maribora do Slovenj Gradca na sodno obravnavo, ki je nikakor nisem smela zamuditi. Avtobus se je polnil z vsako postajo bolj in bolj. Tisti, ki smo vstopili na začetku vozne linije, smo še imeli sedeže, ostali potniki pa so morali stati. Takrat so se avtobusni sprevodniki po polnem avtobusu prerivali med potniki vse do vstopnih zadnjih vrat, da so ljudje plačali vozovnice. Ko je avtobus speljal, so se stoječi potniki komaj obdržali pokonci, zlasti če se niso mogli prijeti za sedež ali zgornje oprijemalno držalo.

Nekje v Breznem ali Sp. Vižingi, če se prav spomnim, sta vstopila gospa s poškodovano nogo in njen spremljevalec. Peljala naj bi se k zdravniku, smo pozneje izvedeli. Avtobus je speljal tako hitro, da se omenjena potnika, ki sta vstopila med zadnjimi, nista uspela ali zmogla kje oprijeti in je gospa s poškodovano nogo nemočno lovila ravnotežje. Avtobus je bil nabito poln in zunaj je bilo še temno jutro. Spremljevalec je reagiral in izrazil nezadovoljstvo zaradi takega sunkovitega speljevanja vozila. Pa ni bil nevljuden, rekel je samo, da tako hitro pa tudi ni treba speljati. Reakcija sprevodnika je bila prav šokantna. »Kaj ste rekli?! Takoj dol z avtobusa!« je sikal. Ukaz šoferju, da ustavi in odpre vrata, je bil takoj izvršen in gospa in njen spremljevalec sta brez nadaljnega izstopila. Seveda nista utegnili niti plačati vozovnice. Vsi potniki v avtobusu smo šokirani strahopetno obnemeli, česar si še danes ne morem odpustiti. Po prvem šoku se je nekdo le opogumil in je ravnanju sprevodnika oporekal, nekaj žensk pa je začelo to isto dejanje glasno grajati. Voznik avtobusa, ki se je menda takoj zavedel napake sprevodnika, je poskušal stvar zgladiti in je pomirjujoče rekel, da naj ženske držijo jezičke za zobmi. Torej »jezičke«, s čimer je želel po možko omiliti vse skupaj. Presneta obravnava, ki je nisem smela zamuditi, je bila vzrok, da nisem takoj odločno protestirala. To bi lahko, saj sem voznika poznala kot korektne človeka. On sicer ni bil akter v dogodku in ni vedel, zakaj sploh mora ustaviti. On je samo vozil in je na povelja sprevodnika ustavil ali speljal.

Ko sem v Slovenj Gradcu izstopila, sem dala šoferju vedeti, da sem bila med potniki. Zatrdno sem sklenila, da na podjetje pošljem pritožbo o ravnanju sprevodnika. Pa tega nisem storila. To sem iz dneva v dan odlagala, morda podzavestno, zaradi strahu pred nasilnim človekom, ki je očitno bil sposoben vsega. Tako sem opustila nekaj dobrega, kar bi morala storiti, in se za to še danes kesam. Če arogantnemu človeku ne stopiš prste, živi v prepričanju, da je njegova aroganca dopustna. Ne vem, če sem izbrala pravilne besede za opis dogodka, vem samo to, da sem ga občutila kot nekaj grozljivega in nedopustnega.

Sta nesrečna potnika tistega zimskega jutra potem uspela priti pravočasno do zdravnika? Sta se morda pritožila čez ravnanje sprevodnika? Želela sem si, da bi to storila. Vem pa, da v tistih časih ni bilo lahko sankcionirati delovnih kršitev. Takrat so bili zaščiteni tako dobri kot slabi delavci. Šofer tistega avtobusa je že zdavnaj pod rušo, kar sem prebrala v časopisu in se ob tem takoj spomnila opisane dogodka. Kako pa je s sprevodnikom? Gotovo v najboljšem primeru že uživa zaslužen pokoj. Morda bo prebral ta sestavek in se zamislil nad tem, da je nekomu nekoč naredil strašno krivico, da je grobo kršil vsa etična načela, zlasti pa še zapoved vseh religij: ne delaj drugim, česar ne želiš, da drugi storijo tebi. Daj človeku oblast, pa boš videl, kakšen je. Dotični sprevodnik sicer ni bil oblastnik, ampak v tistem avtobusu, mali pločevinasti škattli, je bil on šef in poveljnik.

Dravski most

Drago Jurhar

»Most ima v svojem bistvu osnovno nalogo – ZDRUŽEVANJE. Združi lahko dva bregova, dve obali, dve pokrajini, dve deželi, dve državi, dve celini. Mostovi torej povezujejo kraje in ljudi [...] Kjer leži mesto ob reki, lahko njegove predele povežemo le z mostovi. Poglejmo Budimpešto – mesto mostov. Tudi v mestu Dravogradu jih nimamo dosti manj čez reko Dravo, za prevoz pa je usposobljen le eden.« (Herman Jeseničnik, ur. 60 let AMD Dravograd, 1950–2010. Dravograd, junij 2010)

Govor predsednika skupščine občine Dravograd Draga Jurharja na slovesnosti

Pihalni orkester je ob slovesnem odprtju novega mostu čez Dravo v Dravogradu 1. oktobra 1972 zaigral himno.

Pred štiridesetimi leti, 1. oktobra, je bila v Dravogradu slovesnost, in sicer slavnostno odprtje dravskega mostu. Sprehodimo se po mostu s pomočjo starih in novih fotografij.

Dravograjška mostova danes

Zdravko Demšar, tesar v GP Gradis, ki je gradilo most, je prerezal trak in s tem most odprl za promet.

Iskanje kozla (nadaljevanje in konec)

Milena J. Cigler

Mi trije, menedžerka Mateja, Matej in jaz, smo se »povzpeli« na težki motor yamaha, jaz na sredino med njiju, ker sem bolj strahopetna, Mateja je pa Mateju pravila, da se bosta zamenjala, takoj ko bomo v »šumi«. Matej, očaran od njene osebe, je seveda veselo kimal, ne da bi premislil, kaj obljublja. No, vedela sem, da bo pustolovščina in da bo še hec, ampak, niti sanjalo se mi ni, kakšen hec bo to. Ko smo že zavili v gozd, da se kmetija ni več videla, je Mateja začela cukati motorista: »Menjajva se, čas je, obljubil si!« Matej je v zadregi res skočil z motorja in pričel Mateji razlagati, kako se upravlja. Ampak Mateji se je preveč mudilo in je samo na pol poslušala. Tako se je pustolovščina začela. Mateja, namesto da bi vozila po cesti, je skrenila z nje in šlo je čez drn in strn. Vpila sem zadaj, naj ustavi, ko smo začeli preskakovati podrta debela, Matej pa je celo skočil z motorja in tekkel za nama. Bog ve, kaj bi se še zgodilo, ampak

ta ženska je rojena pod srečno zvezdo: z vso hitrostjo je zapeljala v nekakšno kočuro, ki je imela stene iz prepletenega vrbja in streho iz smrekovih skorij. »Vikend« je razpadel kot hišica iz kart, notri pa: na dveh stolih – panjih – sedita Sandi in Martina, obe zvezani zadaj za neko sušico, k provizoričnim jaslim privezan moj kozel, vse to pa je nadziral nekakšen Bedanec, gozdni klošar ali kaj vem, kaj. »Moj kozel, moj kozel,« sem zavpila od veselja, onidve pa: »Kaj pa midve? Naju ne bosta rešili?« »Kako sta pa zabredli sem, v to šumo?« ju je najprej oštela Mateja. »Ta smer ja ni prava!« »Ko sva iskali kozla, sva našli celo kolonijo gobanov, Sandi se je še v neki prepad prevrnila, jaz sem pa padla v medvedjo luknjo, da sva vpili in kričali, da joj. Nisva pa vedeli, da so gobe od tega (sta pokazali strahoma na Bedanca) in naju je zato kaznoval. Rekel je, da bo za kazen obdržal kozla, s tem se pa midve nisva strinjali.« Bedanec, ki mu je bilo ime Tonček, si je brodil in se praskal po bradi. Menda nima bolh, sva pomislili obe z Matejo. »In kako bomo rešili zagato?« je končno vprašal. Glas je imel raskav, kot bi z žeblijem praskal po pločevini. »Kaj hočete za kozla?« sem ga končno

vprašala, da bi problem premaknila z mrtve točke.

»Rad bi se peljal s tem motorjem, samo ne z njo,« pri čemer je z »njo« mislil na Matejo. Medtem je pritekel Matej in smo nanj naslovili to prošnjo. »Samo če ne boš hotel tudi ti voziti!« je bil odločen Matej in skrivaj pogledoval k Mateji, če ne bo zamerila.

Mateja se je naredila, kot da ne sliši, pričela je odvezovati vrvi Sandi in Martini in s tem smo smatrali, da je stvar rešena. Odvezala sem kozla od jasli in onidve sta mi pomagali peljati ga v Vilijevo kočjo. Mateja se je celo usedla zadaj za Tončkom na motor, ker je pozabila, da lahko dobi bolhe ali uši ali kako podobno golazen. A ona ni malenkostna, motor je pa le yamaha in take prilike ni vsak dan. Tako smo jo veselo primahali v Vilijevo kočjo. Zagledali smo Vilijo, ki je bil očitno tako lačen, da je dobri sosed kar iz roke jedel meso iz golaža. Dunja se je pa smejala, ko je omaka kapljala po tleh in je tačka lovila kapljice te nebeško dobre jedi. Kako je gledala Sandi na ta prizor, pa raje drugič, čeprav je ženska *flegma* in je sosedji rekla, naj mu potem še *gate* pere, če ga že *fotra*. Pa ... konec dober, vse dobro.

Za šalo ali zares?

Zlatko Škrubej

NA NABORU

Na naboru so bili vsi goli, le eden je imel na sebi še spodnje hlače.

Zdravnik strogo reče: Slecite si še to!

Rekrut se izgovarja: Ni potrebno, spodaj sem sposoben.

NIČ ZATO

Jože vpraša svoje dekle: Tončka, bi se poročila z menoj?

- Joj, Jože, ne morem, ker ne znam kuhati.

- Nič zato, jaz tako ali tako samo pijem, odvrne Jože.

NI VAŽNO

Bodočega očeta vprašajo: Kaj bo, fantek ali punčka?

- Ni važno, važno je, da bo fant zdrav.

DIREKTOR BO

Sosed vpraša soseda: Le zakaj vaš otrok tako kriči? Le kaj bo iz njega, ko odraste?

Soseda odgovori: Kaj! Direktor bo!

KANIBALČEK

Kanibalček vpraša očeta: Oče, te lahko nekaj vprašam?

- Vprašaj?

- Ali bo jutri vzšlo sonce, če pojem meteorologa?

NA CARINI

- Kaj vozite v tovornjaku?

- Školjke.

- Prosim, odprite jih!

OBLJUBA

V Slovenj Gradcu novinar vpraša župana občine: Gospod župan, kdaj boste začeli uresničevati predvolilne obljube?

Župan odgovor: V drugem mandatu.

DOBER NASVET

Kmet je prišel po nasvet k živinozdravniku: Imam konja, ki hodi včasih čisto lepo, včasih pa šepa. Kaj naj storim?

Živinozdravnik odgovori: Ko bo prihodnjič spet lepo hodil, ga hitro prodajte.

SREČANJE

Srečata se Haso in Japonec in se predstavita. Japonec reče:

Onoriko-san, karate, črni pas, tretji dan.

Haso odvrne: Ha-san, išijas, volneni pas, črne gate, peti dan.

DOSTOJEN ČLOVEK

Mama vpraša hčer: Pa je tvoj novi fant dostojen človek?

Hčerka ga pohvali: Seveda je, mama. Varčen je, ne pije in ne kadí, ima zelo spodobno ženo in tri dobro vzgojene otroke.

DRUGA PLAT MEDALJE

Ogorčen kupec reče mesarju: V Ameriki takle zrezek stane polovico manj!

Mesar odvrne: Že mogoče, že mogoče. Kaj pa letalska vozovnica do tja?

NAJMOČNEJŠA FIRMA

Slovenjgraškega klošarja vpraša znanec: Kako kaj?

- Vse je po starem.

- Delaš kje?

- Na najmočnejši firmi na Koroškem.

- Katera pa je to?

- Zavod za zaposlovanje.

RAZLIKA

Prvošolček Klemen pride k očetu v dnevno sobo, ko ta ravno gleda televizijo: Ati, nekaj me zanima.

- Vprašaj.

- Kakšna je razlika med šolo in zaporom?

- V zaporu vsaj veš, zakaj sediš.

ROJSTNA NOČ

Prijatelja se pogovarjata: lvek, kdaj imaš ti rojstni dan?

- Jaz ga sploh nimam.

- Neumnosti govoriš. Vsakdo ga ima.

- Jaz ga nimam, sem se rodil ponoči.

AVTOMEHANIKI

Jure vpraša prijatelja, ko se nekam odpravlja z avtom: Kam pa kam, Tine?

- K avtomehaniku.

- Kaj pa je narobe?

- Popraviti mi mora avto in očistiti mojo denarnico ...

RAZLIKA

Šaljivec vpraša kmeta: Vi pravite, da veliko veste?

- Ja, jaz res veliko vem.

- Pa mi povejte, kakšna je razlika med kravo in avtom?

- Ne boš me smrkavec! Krava ima brisalec zadaj.

DOBRA DIREKTORJA

Direktorja dveh slovenjgraških podjetij se pogovarjata: Delavci v mojem podjetju si sami krojijo usodo.

- Tega pa ne verjamem!

- Pa je res. Če me kdo kritizira, je lahko usodno zanj.

NA ZABAVI

Mlad gospod se na zabavi predstavi privlačni dami: Sem pisatelj in uporabljam psevdonim.

Privlačna dama odvrne: Pri meni to ni potrebno, ker jem tabletko.

NIČ HUDEGA

Zdravnik pacientu: Pulz imate pa zelo počasen.

Pacient: Nič hudega. Saj se mi nikamor ne mudi.

TOLAŽBA

Občan sreča znanca policista in mu pove, da ve dva nova vica na račun policistov.

Policist ju noče slišati: Saj veš, da sem policist.

Občan ga potolaži: Nič hudega, ti ju bom dvakrat povedal.

Zanimivosti pri Navršniku na Navrškem vrhu

Gorazd Mlinšek

Grajski park na Ravnah na Koroškem prehaja v gozdnata pobočja Navrškega vrha. Na vrhu je majhna kmetija Navršnik. Domače ime ima še po prvotnem lastniku, ki je v času gospodarske krize pred letom 1910 obubožal.

Kmetijo je kupil grof Thurn, tako kot ostale kmetije na Navrškem vrhu (Ulšek, Rebernik, Danijel, Perovsko ...). Navršnikova kmetija je sredi državnih gozdov, svojega gozda nimajo. Na grofovo kmetijo sta leta 1927 preselila že dedek in babica današnje lastnice Anice Štefič. Tako kot dedi je Aničin oče Andrej

delal tudi pri grofu. Ančki dela družbo na kmetiji hči Barbara s prijateljem Robijem. Sin Andrej se je po zaslugi svoje izbranke že pred leti odselil od doma. Domov se radi vračata Aničini sestri Ivica in Alenka, ki skupaj z možema Marjanom in Vilijem pomagata Ančki pri kmečkih in drugih delih.

Navršnikova kmetija je ena redkih kmetij, kjer se ne smeš pripeljati z avtom do stanovanjske hiše in hleva, če ni res nujno. Do hiše se sprehodiš po lepo urejeni zelenici. Poleti lahko poskusiš sadeže murve. Murva je bila presajena iz grajskega parka že pred drugo svetovno vojno. Devetmeterska murva ima obseg 120 cm (premer 38 m). Na levi strani je stara kašča, z desne strani te pozdravlja Tito, na vogalu hleva na lesenem podstavku stoji njegov doprni kip. Nasproti hleva je vrtna uta, imenovana Lipa, v kateri se Navršniki in drugi odpočijejo po napornem delu. Ob stanovanjski hiši raste 17 m visoka in v prsni višini 66 cm debela (obseg 209 cm) lawsonova pacipresa. Pacipreso je iz nasada presadil Aničin oče leta 1970. Okoli hiše in hleva je sadovnjak najrazličnejših starih vrst. Samo kmetijo pa varujejo lep in zanimiv gozd smrek, jelk, posameznih evropskih in japonskih macesnov, debelih duglazij in zelenih borov ter skupine rdečega hrasta. Gozd je bogat z gobami in poln gobarjev.

Navršnikova Ančka je tudi vnetja gobarica, na njenem »žlaku« je zrastle jurček osmerček.
Foto: Barbara Šmit

Veliko je še zanimivega na Navršnikovi kmetiji in v bližnji okolici. To vam lahko potrdijo gozdarji, lovci, veterinarji in drugi obiskovalci te zanimive kmetije.

Navršnikova pacipresa
Foto: Gorazd Mlinšek

Pri Navršniku rastejo tudi buče velikanke.
Foto: Barbara Šmit

Lastniki gozdov!

Potrebuje nekoga, da za vas izvede posek in spravilo lesa? Morda iščete koga, ki bi za vas prevzel celotno organizacijo od poseka do prodaje lesa ali pa ste morda razmišljali o prodaji lesa na panju?

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d., v koroških gozdovih opravlja sečnjo in spravilo lesa ter vsa gozdnogojitvena in negovalna dela. Nadalje skrbi za načrtovanje gozdnih cest ter gradnjo gozdnih vlak in rekonstrukcijo starih vlak. Cilj podjetja na področju sečnje in spravila je postopno povečanje strojne sečnje s procesorsko tehnologijo na terenih, ki to omogočajo. Takšna tehnologija omogoča poleg varnega dela v gozdu in optimalnega krojenja lesa manjše poškodbe gozdnih tal in intenzivnejše izkoriščanje lesne biomase.

Gozdarske storitve:

- sečnja
- spravilo
- gojitvena dela
- prevoz lesa

Podjetje odlikujejo:

- kratek dobavni čas kot rezultat popolne prilagodljivosti proizvodnje zahtevam kupcev
- zadovoljitev vseh kupčevih potreb iz enega mesta
- dolgoletne izkušnje
- strokoven kader
- dobra tehnična opremljenost
- dobra prilagodljivost vsem terenskim razmeram
- možnost prevoza lesa do kupca
- konkurenčne cene
- poštena izmera lesa
- zanesljivo in hitro plačilo
- odkup vseh vrst sortimentov
- takojšen odvoz lesa

Odkup lesa

Od gozdnih posestnikov in drugih pravnih oseb odkupujemo vse vrste oblega lesa iglavcev in listavcev po konkurenčnih odkupnih pogojih.

Vodja:

Ernest Ruter, tel. 041 742 154

Vodja odkupa in odkup od pravnih oseb:

Božo Vrhnjak, tel. 031 575 172

Odkupovalec na terenu Koroške:

Robert Uršej, tel. 051 606 872

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

NOVOST NA SLOVENSKEM ZAVAROVALNEM TRGU

PRVO PRAVO
AKTIVNO UPRAVLJANJE
PREMOŽENJA

ZM PRIZMA Hibrid
Danes za jutri

Z osebnim zavarovanjem **ZM PRIZMA Hibrid** ste pripravljeni na vse izzive.

Inovativna rešitev **ZM PRIZMA Hibrid** zavarovanje - varčevanje - donos - varnost.

www.ZavarovalnicaMaribor.si • 080 19 20